

ŠIANDIEN IR RYTOJ

ALŽIRE tarp nepriklausomybės iškovojo grupių skilimas didėja ir nežinia kaip pavyks susitaikyti.

Ben Bella, kuris ilgą laiką tarp alžiriečių buvo stipriausias tautinės nepriklausomybės kurstytojas, pirmąją nepriklausomybės dieną metė grasinantį šešėlį, atsisakydamas su kovos draugais pasidalinti garbę ir džiaugsmu.

Kaip ir visose revoliucijose, užgesus džiaugsmo žiburiams, tarp valdžios siekusių grupių prasideda nesantaika. Tačiau Alžire, jei artimiausiomis dienomis nepavyks susitarti, ši nesantaika galės išsivystyti į pilietinį karą. Ben Bellos šalininkai jau užėmė vieną svarbiausių Alžirijos miestų Oraną ir grąšina Alžirui.

Padėtis rimta, jog Tunise ir Maroke klausia, ar gaisrui įsiliępsnojus, Ben Bella bus pajėgus suvaldyti savo maištininkus.

BEN BELLA nori visiškos nepriklausomybės, lyg tokia būtų įmanoma, tuo tarpu Ben Kheda, dabartinės vyriausybės premjeras su savo šalininkais, pasirašė Evian susitarimą, numato ekonominį bendradarbiavimą su Prancūzija.

Ben Bellos "pulkinkai" su savo "rezervistais", visą laiką buvusiais Tunise ir Maroke, išauklėtais Mao Tse Tungo ideologijoje, nesiskaito su tais, kurie buvo krašto viduje. Būdami gerai susiorganizavę ir ginkluoti, jiems nebus sunku paveržti visus svarbesnius postus.

Tačiau dar yra vilties, kad "pulkinkai" greit pasidarys "politikais", pučas neįsidedęs užges ir viskas bus išspręsta parlamentariu žaidimu.

VIENAS pretendentų į Alžiro valdžią jau pasitraukė...

Tai emiras Said El-Džezari, 80 metų amž., gyvenęs Sirijoje, kuris save laikė teisėtu įpėdiniu į Alžiro sostą.

"Mes gyvename tokiam amžiuje", pareiškė jis, "kada pildoma liaudies valia. Tik tauta turi teisę pasirinkti savo likimo kelią. Keldamas praeityje pretenzijas į Alžiro sostą, aš norėjau palaikyti rezistenciją prieš kolonializmą. Dabar svajoju taikoje grįžti į gimtinę ir būti liudininku gimstančios nepriklausomybės".

SOVIETIJOS ir Vengrijos pasieny susitiko pasienio sargybiniai. Kadangi vienas kitą pažinojo, susėdo surūkyti cigarete.

Staiga rusas, pašokęs nuo žemės, iš šautuvo paleido į krūmus keletą šūvių, kur pasigirdo dejavimas.

- Ką tu padarei, drauge, - sušuko vengras. - Tu nušovei mano leitenantą!

- Koks aš žioplis, - supyko ant savęs rusas. - Až maniau, kad pataikiau į savo leitenantą...

(vg)

DIRVA

Nr. 79

Liepa-July 11, 1962

Cleveland, Ohio

Ūkinio atoslūgio laukiant

ARTEJANTI ŪKINĖ DEPRESIJA GALI TURĖTI TOLI EINANČIŲ VIDAUS IR UŽSIENIO POLITIKOS PASEKŲ. — VISŲ PIRMA JI TIKRAI "SUGADINS" DEMOKRATŲ DAUGUMĄ KONGRESE. — JOS IŠLAIKYMĄ AR PRARADIMĄ GALI NULEMTI UNIJŲ IR TAUTINIŲ MAŽŲŲ NUOTAIKOS. TODĖL... SIMPATIJOS PAVERTGŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖS PROGA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prezidentas J. F. Kennedy priešrinkiminės kampanijos metu syki teigė, kad 17 milijonų amerikiečių eina gulti alkani. Likimo ironija norėjo, kad iš tikro 17 milijonų žmonių jam valdant negalėjo ramiai miegoti... dėl vertybės popierių kritimo, nes toks skaičius daugiau ar mažiau dalyvavo

biržos operacijose. Skaičiuojama, kad jie paskutiniuoju laiku patyrė 130 milijonų dolerių nuostolį. Žinoma, tas nuostolis yra "popierinis" - akcijų kainos prieš paskutinį jų kritimą buvo nenormaliai aukštos. Net dabar jų kainos vidurkis yra 16 kartų didesnis už duodamą pelną t.y. kiek

aukščiau už normalų santykį (15 prieš 1). Tokiu būdu akcijų vertės kritimas iš esmės dar neraiškia naujo ūkinio atoslūgio prasidėjimą, tačiau yra vienas iš jo artėjimo ženklų.

Dauguma ūkinio gyvenimo žinovų skelbia, kad JAV yra jau peržengusios ūkinio atoslūgio slenkstį, kad ūkinis atkūtimas, kuris prasidėjo šių metų kovo mėn. praktiškai jau yra pasibaigęs. Tiesa, tas atoslūgis būsiąs gana švelnus, toks pat koks buvo atkūtimas. Bedarbių skaičius, kuris dabar siekia 4 milijonus, pašoksias iki 5,1 milijono. Žodžiu, didelės tragedijos nebūsią, tačiau ir menkas atoslūgis gali turėti gana toli einančių politinių pasekų.

Lapkričio mėn. įvyksiančiuose rinkimuose, jei tų ūkinių žinovų pranašavimai pasirodys esą teisiūs, demokratų ko gero gali pralaimėti daugumą atstovų rūmuose. Tam reikalui respublikonai turi praversti naujus 44 atstovus. Kad laimėjus senato daugumą, respublikonai turėtų laimėti 15 naujų senatorių postų, kas neįmanoma, nes šių metų rudenį bus renkama 21 senatorius, iš jų tik 14 šiaurėje, kur respublikonai gali turėti šiek tiek tokios vilties praversti savo kandidatus ir 7 pietuose, kur demokratų laimėjimas esąs tikras. Tačiau, jei respublikonai ir nekontroliuotų senato ir atstovų rūmų, jų padidėjimas įstatymus leidžiančiose institucijose sukeltų nemažai sunkumų Kennedy administracijai, nes ir dabar ne visi jos pasiūlymai praeina per tas institucijas, pvz., administracijos pasiūlytas "Farm Bill".

Savaime aišku, kad administracija nenori ir negali laukti atoslūgio sudėjusi rankas, tačiau dėl to, ką ji turi daryti, kad pagyvinus ūkinį gyvenimą, vienos nuomonės nėra ir demokratų tarpe. Aplamai imant, sutinkama, kad reiktų sumažinti mokesčius ūmonėm ir atskiriems asmenims, tačiau nesutariama dėl klausimo kada. Iš paskutinių prezidento spaudos konferencijos susidaro įspūdis, kad J. F. Kennedy yra linkęs dar kurį laiką palaukti. Jam ir jo artimiausiems patarėjams norėjusi mokesčių sumažinimą surišti su mokesčių reforma, kuriai laikas jau seniai subrendo ir kuri numatoma praversti 1963 metais. Administracijai priitaria ir senatorius Douglas iš Illinois, žinomas ekonomistas. Pasak jo, su mokesčių sumažinimu dar galima palaukti. Priešingos nuomonės yra Hubert H. Humphrey, demokratų senatorius iš Minnesotos. Pasak jį, JAV ūkis aplamai imant yra gerame stovyje, tačiau bedarbių nuosimtis yra perdidelis, ūmonės permažai skiriančios pinigų naujom gamybos priemonėm, žodžiu ūkis reikalingas tam tikrų priemonių jo pulsui padidinti, todėl mokesčius jau dabar reikia sumažinti.

Aplamai imant, Amerikos politinio gyvenimo žinovų nuomone, vidaus politikos išskaičiavimais Kennedy administracija turi labai skaitytis su unijom ir didžiųjų miestų tautinėm mažumom, nes nuo jų nuotaikų gali priklausyti ateinančių rinkimų rezultatai (Kalbant su paskutiniu U.S. News ir World Report numeriu: Kennedy power rests upon unions and big-city minorities). Darbininkų atlyginimas senatoriaus Humphrey daviniais padidėjo beveik 10%, tuo tarpu kainos nepakilo, ir iš visko atrodo, kad ne tik nekils, bet kai kuriose srityse pvz. nuomos, bus net kiek numuštos. Todėl unijų palankumą nesunku bus išlaikyti, o jei ūkinis atoslūgis pasiektų didesnio masto, administracija dar daugiau pakryps į "kairę".

Tautinių mažumų palankumui išlaikyti iš administracijos laukiama visos eilės simpatijos paraiškų, nors jie ir ne labai sutiks su valstybės departamento

Tadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

ANTANO VAIKŠNORO KŪRINYS BUTLERIO MUZIEJUJE

A. Vaikšnoras

Door of My Soul (aliejus)

Antano Vaikšnoras, didžiulis 4 x 6 pėdų formato aliejinis kūrinys "Mano Sielos Langas", reprezentuojamas Youngstown, O. Butlerio vardo Dailės Muziejaus Nacionalinėje Dailės Parodoje, kuri ten veiks liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Antanas Vaikšnoras pastaruoju metu savo visą liuoslaikį, atliekamą nuo PDA Advertising Agency meno reikalų vadovavimo, skiria kūrybai. Dailininkas šiuo metu yra pasinėšęs daugiausia į didesnio masto alie-

jinę tapybą. Tolygiai domisi ir jo mėgiama akvarelinė kūryba. Antanas Vaikšnoras, sutelkęs didesnę kiekį savo dailės darbų, juos numato parodyti New Yorko ir Chicagos dailės meno mėgėjams, šių metų gale arba sekančių metų pradžioje. Antanas Vaikšnoras, nuoširdžiai bendradaudamas su mūsų kultūriniais, savo dailės kūrybą norėtų parodyti atskirai Chicagos lietu-

KAS GAMINAMA VILNIAUS GAMYKLOJE Nr.555?

Okupacinė Lietuvos spauda nenustojia liaupsinusi sunkiosios pramonės įmonių įsteigimą Lietuvoje.

Apie faktą, kad tos įmonės pastatytos Lietuvos darbo žmonių pinigais, žinoma, tylima. Tylima ir apie nuostolius, kuriuos tenka padengti iš vietinio biudžeto ("liaudies ūkiui finansuoti" pozicija). Taipogi slepiama faktas, kad tose pramonės šakose darbo susiranda pirmoje eilėje importuoti "broliai". Bet visiems aišku, kad produkcija eina Rusijon.

Mirga marga spaudoje apie visokius prietaisus (stakles, turbinas, elektro-prietaisus ir tt.) kuriuos gamina tos įmonės - bet nė pusės žodžio neužsiminama apie faktą, kad ši pramonė (jų tarpe pav. "Žalgirio" staklių gamyklą) didele dalimi dirba ginklavinimui reikalingas.

Tame sąryšyje įdomu kaip maskuojama ginklavinimo pramonės gamyklos ar cechai įmonėse.

Viename Vilniaus priemiestyje pav. yra elektrotechnikos įmonė kuri nei vardo neturi, nefiguruoja telefonų knygoje ir prie kurios prisitarti bijo apylinkės gyventojai.

Vilniaus gyventojai irgi nieko nežino apie tos įmonės paskirtį; tik nekurie specialistai pašnibždomis mini jos tarnybinių pavadinimą: "Gamykla Nr. 555".

Įmonė gamina radijo bei radaro prietaisus ir jų atsargas dalis sovietų kariuomenei. Įmonės gatava produkcija, prisilaikant griežtų konspiratyvumo taisyklių, tikrinama specialiai tam paruoštų kariškų specialistų ir atžymima "VP" raidėmis. Gamykla turi moderniausias mašinas aukštą kvalifikaciją personalą; tačiau broko (netikusios produkcijos) nuosimtis yra pernelyg didelė, nes kontrolieriai priima tik pirmos rūšies gaminius. Patikrinta ir priimta produkcija pakraunama daugiausia nakties metu ir išvežama Rusijon.

Net arčiau gyvenantieji gyventojai negali pasakyti kada ir kokiais keliais į įmonės teritoriją patenka ir išeina darbininkai. Gamykla nuo aplinkos griežtai

izoliuota. Darbininkų valgykla yra už įmonės ribų, tačiau nevalia darbininkams joni į vaikiš-čiojant per rajoną - valgykla su įmonės teritorija sujungta specialiu tuneliu.

Tik dešimt ar dvidešimt nuosimčių darbininkų sudaro viet-

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISUR

• **Honolulu nušvito nakties metu.** JAV hidrogeno bombai sprogu 750 mylių nuotolyje. Sprogimo metu, kuriam laikui buvo sustoję veikusios radijo ir televizijos stotys ne tik Havajuose, bet ir Japonijoje.

• **Privatų bendrovių iniciatyva** Thor-Delta raketa, iššovus Telstar satelitą, skinamas kelias į transatlantinę televizijos programų perdavimą. Bandymai perduoti transatlantines televizijos programas bus pradėti savaitę po Telstar iššovimo.

• **Austrijos gydytojai** paskelbė 24 val. streiką, nepatenkinti nuo ligos draudimo fondo skiriamu atlyginimu.

• **Chicagos Universiteto** prof. Dale Pontilus, dalyvaujamas Maskvos suruoštame visuotinio nusiginklavimo ir taikos kongrese, viešojo kalboje atvirai kritikavo Sovietų Sąjungos politiką tiek nusiginklavimo, tiek ir kolonializmo srityse. Tai vienas iš retų reiškinį, kada Maskvoje pasigirsta kritiškas žodis Kremliaus propagandai tarnauti suruoštame kongrese.

• **Vengrų pabėgėliai**, atsidūrę Pietų Amerikoje po Vengrijos 1956 m. sukilimo, pasiivadinę "nenugalėtaisiais", aktyviai reiškiasi anti-komunistinėje veikloje, aiškindami P. Amerikos gyventojams apie komunistinę priespaudą ir išnaudojimą.

• **NATO vadovybė** reiškia rimtą susirūpinimą tolimesne politine liga Alžire. Ben Bellai laimėjus, Alžire įsigalėtų sovietai, apsupdami NATO bazes Pietų Europoje.

Ieškant paskutinio grūdo derliaus plano subalansavimui...

RYTŲ EUROPOS TRAGEDIJA (16)

SPĄSTAI POGRINDŽIUI LIKVIDUOTI

1945 metų kovo mėnuo.
- Tai, be abejonės, spąstai-
lenkų pogrindžio armijos genero-
las Leopold Okulicki energingai
purto galvą. - Aš pabrėžiu, - kar-
toja jis abiem svečiam, kurie tą
šaltą kovo dieną atvyko pas jį, -
tai spąstai!

Svečiai, du lenkų pogrindžio
nariai, jam atnešė sovietų pul-
kininko Pimienovo raštą. Jame
sakoma, kad sovietų pirmosios
Gudijos armijos vadas genero-
las Ivanovas kviečia pasikalbėti
vadovaujančius lenkų pogrindžio
asmenis, kad bendromis jėgomis
radus sprendimą tų problemų,
kurios iškilo, sovietų ginkluoto-
siais pajėgomis užėmus Lenki-
ją. Lenkų atstovams garbės žo-
džiu garantuojamas asmeninis
saugumas ir laisvas judėjimas.

Karti patirtis, lenkų išgyven-
ta tuo metu, kai jie sovietams
talkingavo kovoje su vokiečiais
lenkų pogrindžio vadams buvo
pirmasis įspėjimas nesirodyti
viešumoje, sovietams okupavus
didžiąją Lenkijos dalį.

Daugelį lenkų Tėvynės Armi-
jos karininkų sovietai areštavo
tuo pat po bendros kovos prieš
vokiečius, juos nužudė, kareivius
nuginklavo ir išvarė į belaisvę.

Praėjo jau pusmetis nuo tada,
kai Varšuvos sukilėliai, bevil-
tiškai kovodami, matė raudoną-
ją armiją antroje Vislos pusė-
je, nė piršto nejudinančią jiems
padėti.

Kiek kartų generolas Bor-Ko-
morowski siuntė beviltingus pa-
galbos šauksmus sovietų mar-
šalui Rokosovskui!

Kaip dažnai!

Niekada negauta atsakymo.

Bor-Komorovski, kuris paga-
liau išėjo į vokiečių belaisvę,
gerokai prieš sukilimo pabaigą
paskyrė generolą Okulickį savo
įpėdinui.

Generolas Okulickis pažįsta
sovietus galbūt dar geriau, negu
jo nelaimingasis pirmtakas. Bū-
damas dar pulkininku, jis pažino
sovietų kalėjimus iš vidaus.

Tada, 1940 metais, dar vokie-
čių - sovietų bičiulystės eroje,
vieną dieną sovietų slaptoji po-
licija surado jį pasislėpusį Lvo-
ve.

Jis buvo daug mėnesių išlai-
kytas garsiojoje Lubiankoje,
Maskvoje. Paskui staiga jį vieną
naktį išėmė iš kameros ir kartu
su lenkų karine misija nugabeno
pokylinį į Kremlių.

Stalinas, Molotovas ir kiti so-
vietiniai vadai kėlėtostus už nar-
siusius lenkus sąjungininkus.
Mat, tuo metu Hitleris jau buvo
užpuolęs sovietų Rusiją.

Molotovas pakėlė taurę už
pulkinką Okulickį:

- Į sveikatą vyro, kuris sė-
di prie mūsų stalo, lenkų po-
grindžio vado, kuris taip nar-
siai kariavo su vokiečiais: už
pulkinką Okulickį.

Kaip pritrenktas lenkas žiū-
ri į sovietų užsienių reikalų mi-
nisterį, kuris draugiškai jam šyp-
sos, kuris su Ribbentropu, Hitle-
rio užsienių reikalų ministru
susitarė pašalinti Lenkiją. Pul-
kininkas tačiau nevynioja vaton
atsakymą. Tvirtai skamba jo bal-
sas:

- Nuo Lubiankos iki Kremliaus
netoli. Tačiau mano atvejuta gat-
vė buvo labai ilga, ir kelionė tę-
sėsi keletą mėnesių. Bet, jei Len-
kijos laimė reikalavo, kad aš ta
gatvę ečiau, niekada nesigailė-
siu.

Pulkinkas pakėlė savo taurę,
jo veidas buvo kiek paraudęs. Jis
nelaukė ovacijų, bet rusai karš-
tai plojo. Pats Stalinas atsistojo,
apėjo aplink stalą ir sudaužė
vodka stikline.

- Gerai pasakyta, pulkininke!
Sveikinu tamstą (S. Karbonski,
Fighting Warsaw, London, 1956).

Tai įvyko 1941 metais. Dabar
laikai vėl pasikeitė.

Generolas Okulickis, kuris
1945 metų kovo mėnesį diskutuoja
su lenkų pogrindžio atstovais, ar
galima patikėti sovietų žodžiu,
pagaliau pareiškia prislėgtu bal-
su:

- Dalyvausiu pasitarimuose,
nors esu įsitikinęs, kad tai spąs-
tai, bet, - jis bejėgiškai trukte-
lia pečiais, - jei to reikalauja
Lenkijos laimė...

*

Tuo pat metu Londone Liub-
lino komiteto atstovai privačiuo-
se pasikalbėjimuose su egzili-
nės vyriausybės atstovais bando pa-
žadinti įspūdį, kad sovietai esą
rimtai susirūpinę pasitarimais.
"Lenkai prie derybų stalo!" -
toks šūkis, kurį intensyviai sklei-
džia komunistai ir kuriuo... pa-
tikima. (A.B. Lane, I saw Poland
betrayed, New York, 1948).

Lenkų pogrindyje, kuriam pri-

klausos visų partijų atstovai, iš-
skyrus komunistus, įsiliepsnoja
karštas ginčas, kas delegacijai,
vykstančiai į derybas su sovie-
tais, turi priklausyti. Kai kurie
delegatai jau ruošia kalbas, ku-
rias planuoja pasakyti per didį-
jį priėmimą Kremliuje. Rimtų
susikirtimų iškyla dėl protoko-
linių klausimų, lenkams daug gal-
vosių sukelia problema, kaip
apsirengti, vykstant Kremliun.
(S. Korbonski, Fighting Warsaw).

1945 kovo 27.

Ryto prielandoje tą dieną tuš-
čiuose laukuose, prie plento, su-
sitinka trys vyrai. Tylėdami jie
paspaudžia vienas kitam rankas,
pasistato apikakles ir dairosi į
migloje dingstančią plento asfal-
to juostą.

Ministerio primininko pava-
duotojas Jan Jankowski, lenkų
Tėvynės Armijos vadas genero-
las Okulicki ir lenkų pogrindžio
seimo pirmininkas, socialistų
partijos lyderis Kazimierz Puzak
laukia automobilio, kuris juos tu-
rės nugabenti į sovietų generolo
Ivanovo štabą Pruszkowe, prie
Varšuvos. Sekančią dieną turi at-
vykti didesnė lenkų delegacija.

Tolumoje pasirodo automobi-
lis.

- Tai bus mūsiškis, - pastebi
generolas ir apsidairo, lyg pas-
kutinį minutę dar ieškodamas ke-
lio pabėgti. Rusiškas džypas sus-
toja. Vienas sovietų karininkas
saliutuoja. Draugiškas gestas,
trys lenkai užima vietas.

Kitą dieną privačiuoju likusie-
ji lenkų delegacijos nariai prie
namų, kuriuose generolas Iva-
novas įsikūręs savo štabą.

Dvidešimt keturiomis valando-
mis vėliau jau žino atlikusieji nuo
delegacijos lenkų pogrindžio va-
dai:

Tai buvo spąstai.

Uždari NKVD automobiliai iš-
vyko iš Pruszkowo rytų krypti-
mi. Niekas neabejoja, ką jie iš-
vežė...

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

niai, dauguma rusai ir kitų So-
vietijos tautybių nariai: nežinia
kokia tvarka ir kokiais keliais jie
atsirado Lietuvos sostinėje. Jei-
gu kas susitinka kuri nors gamyk-
los darbuotoją, kas retai pasitai-
ko, tas atsisako bet ką pasakoti
apie savo dirbamojo darbo pobū-
dį. Vietiniam lietuviui beveik ne-
įmanoma toje įmonėje įsidarbin-
ti. Be aukščiausių partijos parei-
gūnų rekomendacijos, dar reikia
praėti ilga politinės policijos pa-
tikrinimo karantiną.

Kitose ginklavimo pramonės
įmonėse taipogi yra griežta at-
ranka bei politinė kontrolė, ta-
čiau ji mažiau liečia žemų kva-
lifikacijų darbininkus. Gi šitoje
gamykloje "košiami" visi.

Buvo atsitikimų, kad kandida-
tai pripuolamai pasiprašę darbo
gamykloje, buvo areštuoti. Darbo
įieškojimas čia skaitomas įtarti-
nu ir nepageidautinu reiškiniu,
kuris tuojau iššaukia šnipinėjimo
įtariamą.

Svetimi žmonės, kurie teirau-
jasi pas vietinius gyventojus apie
tą įmonę, paprastai gauna atsaky-
mą: "Nešindies; neikišk nosies
kur nereikia; bus visiems svei-
kliau"...

O BROLIAI, NE ŠITIE TONAL...

Tais žodžiais lietuviškame St.
Liepo vertime prasideda Schiller'io
"Odė Džiaugsmui", kurią didy-
sis Beethoven'as įtonino savo
Devintosios Simfonijos finale.

Tačiau, tais pačiais žodžiais
norisi sudejuoti perskaičius A.
Kalinausko išspausdintą re-
cenzią apie tos pačios simfonijos
pastatymą Vilniuje (Tiesa, 1962,
VI.15).

Koncerte nebuvo; nežinom ar
patiko, o gal per daug patiko.
Juo labiau, kad recenzentui rei-
kalas nepatiko tik iš ideologinės
pusės; jo daiktinė kritika vistik
silpna:

Negerai, kai mediniai instru-
mentai groja nepreciziškai - bet
yra ten kas pagroti! Sutinkam,
kad Devintąją "neleistina atlikti
tik su keturiais pultais pirmųjų
smuikų"; bet koki didesnį simfo-
ninį veikalą atlikti tokiu menku
sąstata "neleistina". Recenzen-
to pastaba visai vietoje tik reik-
tų ją taikinti orkestro finansuo-
tojams - tegu parūpina daugiau
etatų.

Kad finale nekurių vietos nu-
skambėjo panašiai į "prusišką
maršą" nieko nenustebins, nes
kompozitorius ten ir užrašė "Al-
la Marcia". Žinoma, rusiškas
maršas būtų buvęs geriau, bet ne-
gi dabar smulkinsimės dėl tos
"p" raidės ("p" kaip piano).

Pats recenzentas nesismulki-
na; "atlikimą būtų galima laiky-
ti pavykšiu", rašo jis, tik "di-
rigentė Margarita Dvarionaitė
(Balio ne duktė, bet giminė) ne-
sigilino į kūrinių ir jo filosofin-
es mintis". Jis rašo:

"Apie tai, kad jai mažai terū-
pėjo turinys, kalba ir tas faktas,
jog finale buvo dainuojamas toks
tekstas, kuris savo mintimis yra
kardinaliai priešingas autorių
mintims."

Pasirodo, nesikabinama dėl
vertimo, kas vis tik galima, nes
A. Kalinausko patiektoji gero
vertimo sudarkyta versija gali
iššaukti protestą. Bet ne tame
dalykas:

"Juk visame pasaulyje sparnuo-
tu žodžiu tapo simfonijos (? - be-
ne Schiller'io odės?) eilutės: Bū-
kit apkabinti milijonai šis pabu-
čiavimas - visam pasauliui!"

Skundžiasi recenzentas, būk to
negrindėjęs - sako, "mes" girdė-
jome klerikališką mintį: ar ap-
rėpsi žvaigždžių tvaną, ar junti
kurėjų tu? Broliai už erdvę to-
liu, mūsų tėvas ten gyvena! - At-
rodo komentarai nereikalingi..."

Aišku, kad jų nereikia: pats
Gagarinas "tėvo" danguje nerado.
Nerado ir Titovas; bet kai tas į
žemę sugrįžo, "tėvą" surado ir
išmetė iš mauzolejaus. Kaži, drg.
recenzente, o gal toks tekstas už-
siliko iš "asmenybės kulto" die-
nų?

Bet kažin? Anais laikais tebuvo
"patvaldžių", be asmenybės kul-
to. Tenka panagrinėti originalą,
gal bus aiškiau. Štai

"Seid umschlungen Millionen
Dieser Kuss der ganzen Welt!
Brüder ueberm Sternenzelt
Muss ein lieber Vater wohnen!

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Jonas
Čiuberis • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Pre numerata metams:
\$10.00. Laikraštis išėina tris
kartus savaitėje: pirmadie-
niais, trečiadieniais ir penk-
tadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis,
Vytautas Gedgaudas ir
Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro:
P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-
kūnas, R. Micelis, V. Raste-
nis ir St. Santvaras.

Negali niekas išpildyti Beetho-
ven'o Devintosios negiedojęs to-
kias "mintis". Neapsieina simfo-
nijos pastatymas ir be šių eilu-
čių:

"Ihr stuerztz nieder Millionen
Anhet du den Schoepfer, Welt
Sucht ihn ueberm Sternenzelt,
Ueber Sternen muss er
wohnen!"

Reiškia - dėl klerikalizmo ten-
ka kaltinti tokių minčių autorių
Schiller'į. "Kaltas" ir pats Beet-
hoven'as teksto muziką specialiai
užvardinęs: Adagio, ma non trop-
po, ma divoto, t.y. plačiai - ne
per lėtai - tačiau su atsidavimu,
pamaldumu!

Toks tekstas giedamas 140 m.
Giedamas Maskvoj, Varšuvoj,
Sofijoj bei Pragoj; Budapeste ir
Bukareste; Berlyne ir Pekine -
nekalbant apie klerikališkus va-
karus.

Vilniaus "Tiesai" priklauso
premią už to klerikališko teksto
ryžtingą demaskavimą. Deja, pa-
čiam recenzentui premija už ne-
gailestingą klerikalizmo atsklei-
dimą suteikti negalima, nes jis
jį žino mintinai - originalą bei
vertimą - dar iš konservatorijos
laikų.

"Tiesa" tačiau neišvengs logi-
kos trūkumo priekaišto. Tegue-
giasi pagal rašytojo - komunisto
Bert Brecht patarimą Ulbrichto
partijai po numalšinto 1953 m.
Rytų Vokietijos sukilimo: "Par-
tija gera, tik liaudis niekam ne-
tikusi. Meskite, draugai, tokią
nevykusių liaudį ir pasirinkite
kitą".

Jeigu Schiller'is su Beetho-
ven'u tapo demaskuoti kaip "kle-
rikalai", meskit juos lauk iš ta-
rybinio koncertinio gyvenimo.

Bet vietoje to užsiplūti koncer-
to dirigentų tik už tai, kad sąži-
ningai išpildė muziką, tekstą ir
mintis - tai retai ir piemeniško
nekulturnumo riskinis. Tegū
dėl to rausta, kas dar neparaudo.

(vb)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• Technikos žodis — Pa-
saulio ir Amerikos lietuvių
inžinierių S-gų organas.

Antrąjį šių metų numerį
redagavo K. Kaunas ir V.
Pavilčius. Techn. redaktori-
us J. Slabokas.

Malonu pastebėti, kad
žurnale aktyviai reiškiasi
jau JAV mokslus baigę in-
žinieriai. A. Klorė, baigęs
Illinois Universitetą Urba-
noje, MSE laipsnį gavęs
Michigan Universite, rašo
apie Pritaikomosios kont-
rolės sistemas.

Turinyje tęsiama V. Svi-
po Architektūros stilių evo-
liucijos apžvalga, G. La-
zauskas patiekia įrankių
terminologijos vaizdą.

Prišimenama mirusieji,
K. Šlapelis ir jūrų laivyno
inž. F. Marcinkus.

Laivininkystės ir žvejy-
bos skyriuje nagrinėjama
jūrinė kalba ir okeanografi-
ja (A. P. Mažeika).

Žurnalas tiek turiniu tiek
išorine išvaizda sudaro sim-
patingą įnašą mūsų spaudos
gretose.

Grand Opening....

GREATER CLEVELAND'S

NEWEST and FINEST
Neighborhood
SAVINGS ASSOCIATION
•
26000 LAKE SHORE BLVD.

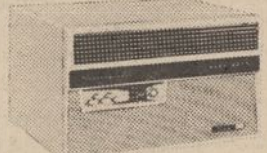
Grand Prize Drawing... NO OBLIGATION WHEN YOU REGISTER
At Any of Our 4 Offices...

DRAWING TO BE HELD AT LAKE SHORE
OFFICE—9:30 A.M. TUESDAY, JULY 17

1st PRIZE - General Electric
Book-Shelf FOOD FREEZER

13.7 Cubic Foot Food Storage. Many desirable fea-
tures, including book-shelf design for easy access
to entire contents. One year warranty, and a three
year spoilage warranty within 48 hours of break-
down or power failure.

2nd PRIZE - Westinghouse
ROOM AIR CONDITIONER

A deluxe air conditioner which features air-
jet vanes, push-button controls and adjust-
able thermostat. Cools and dehumidifies large
room. Adjustable mounting kit included for
easy window installation.

3rd PRIZE - General Electric
Mobile
Maid
AUTOMATIC
DISHWASHER

Has automatic retractable
cord, quick-loading racks
for service for 12, handles-
up silverware basket, power
shower, and many other fea-
tures. No plumbing required.

Five 4th PRIZES - General Electric AUTOMATIC CAN OPENERS
Opens cans quickly, at a touch, with power piercing action. Easy to clean stand.
Can cover is automatically removed with built-in magnet.

Five 5th PRIZES - 52-Piece Sets of INTERNATIONAL SILVERPLATE
in Mahogany Chests
Service for eight includes dinner knives, forks, soup spoons, salad forks,
tablespoons, butter knife and sugar spoon.

Five 6th PRIZES - 6-Piece Fibre Glass HOSTESS T-V TRAY SET
Rich gold and black antique key and chain on white fibre glass with silver flecks.
Six-piece set of 4 tray tables, roll-a-rack and hostess cart. Folds to stand as
decorative unit.

Twenty-five 7th Prizes - Kodak Hawkeye FLASH CAMERA OUTFITS
Kodak's newest snapshot camera with built-in flash holder, plus clip-on neck strap,
6 flash bulbs, 2 batteries, 1 roll Verichrome Pan and illustrated instruction manual.

ST. CLAIR
SAVINGS

Main Office: 813 EAST 185th STREET • St. Clair Office: 6235 ST. CLAIR AVENUE • Euclid Office: 25000 EUCLID AVENUE • Lake Shore Office: 26000 LAKE SHORE BLVD.

ALL SAVINGS DEPOSITED THRU JULY 16th .. EARN 4% FROM JULY 1st

You Are Invited to Help Us
Celebrate at Any of Our
4 Offices... THROUGH
JULY 16, 1962

SAVE
SAFELY
and take your choice of these
FREE GIFTS

... when you deposit \$50 or more
in a New or Existing Savings Account.

1 GAL. THERMOS JUG
This "Vagabond" jug by Amer-
ican Thermos has Fiberglass
insulation and enameled steel
construction with shoulder
spout for easy pouring.

SET OF 8 TUMBLERS...
Anchor-Hocking "Festive" 12-
ounce heavy base tumblers
are richly decorated in 22K
gold. Packaged in attractive
gift box.

CAR-ROBE BLANKET
WITH CASE
An attractive multi-colored
plaid blanket for beach,
sports, lawn or home use; 72"
x 34" in convenient carrying
case.

PORTABLE CHARCOAL GRILL...
Nickel-chrome finished grid
and demountable legs with
black enamel firebox; this
Nelson charcoal grill is well
reinforced for durability.

(ONE TO A CUSTOMER)

Free Souvenirs for All...
at the
NEW LAKE SHORE OFFICE

AKLASIS ŠAUDYMAS

Radarų ir kitų karinių išradimų amžiuje aklašis šaudymas nėra jau toks naujas išradimas. Dar apie radarus niekas negalvojo, bet aklašis šaudyti — taikinio nematant — mokėjo ne vienas ano šimtmečio karys.

Gal ir keista, bet tokiu aklojo šaudymo sportu užsimanė pažaisti ir mūsų spauda. Svarbu šaudyti — į ką pataikys, paaiškės, kai suspiegs. Jei pataikysi. O jei ir nepataikysi, šaudymo pratimai atlikti. Tam gi ir mūsų spauda, kad pasišaudyti...

Šaudyme šūviai pro šalį nėra tiek pavojingi, kiek per anksti paleisti šūviai. Atrodo, kad per ankstyvą šūvį bus paleidusi Vienybės S. Narkeliūnaitė. Toki istorija, kaip "Šalčius sugrįžo iš Lietuvos" (Vienybė, liepos 5 d. Nr. 26) yra kur kas per ankstyva ir dar neverta dėmesio. Nežiūrint, kaip sako S. Narkeliūnaitė, kad "ryšium su jo dabartine kelione (į okup. Lietuvą ir atgal, j. č.), kai kurie Amerikos lietuvių patriotinių laikraščių redaktoriai taip iš lygsvaros išėjo, kad net išstis vedamuosius skyrė jo "garbei" jam "demaskuoti" ir visuomenę prieš jį nustatyti, nelyginant tai būtų buvusi kokia "national emergency", nelyginant svarbesnių temų ir problemų tuo metu nebūtų buvę."

Tiesa, brangioji. Buvo svarbesnių temų. Ir nereikia nusiskusti, kad jos buvo užmirštos. Pareigos neužmiršo kai kurie patriotiniai laikraščiai. Ar neišrišta "svarbi problema" Keleivys de jure pripažįstant Vienybėje paskelbtus "dokumentus"? Šaltiniai tų dokumentų tiek "patriotiniai", kad jų ir skelbti nereikėjo. Yra nagrinėjama visa eilė kitų "svarbesnių temų ir problemų", — Dirvos sukomunistėjimas, demaskavimas nacių koloborantų ir visa kita, patriotinę spaudą taip jaudinanti tematika, kad ima baimė, jog toks gražus ir simpatingas šalčiaus iš okup. Lietuvos grįžimo aprašymas liks ko gero nepastebėtas. O būtų gaila. Nes vis tik būtų nusizengimas mūsų spaudos patriotizmui, neatkreipus dėmesio į tokias šalčiaus planus, kuriuos, ačiū S. Narkeliūnaitė, sužinome keliauninko lagaminams tebegulint New Yorko muitinėje. O tuose lagaminuose įgyvendinimo laukia planai —

"apie Amerikos lietuvių koncertus, parodas ir paskaitas Lietuvoje, apie pasikeitimų sportininkais su Vilniaus, Kauno, Dotnuvos studentais. Jisai tvirtina, kad tam turimas net ir suinteresuotų vyriausybės dėmesys".

Zinoma, brangioji, kad ne vienam kils klausimas, kaip ir Tau, "ar ji (ta mūsų patriotinė spauda j. č.) pajęgs į viską blaiviai, be isterijos pažiūrėti". Man rodos, kiek liečia pačią "patriotiškiausią" spaudą — tikrai pajęgs. Pagaliau, ar jau taip svarbu iš anksto jaudintis, kokių siurprizų šalčius atsivežė? Praeis dar kiek laiko, kol susitvarkys, kol pavyks

"tą filmą rodyti kino teatruose ir bandyti prakišti į JAV TV stotis". O tai gi žymiai pretenzingesnis užsimojimas, nei ginčas su Bertašium. Tai ne vienos dienos darbas. Tat kam čia reikėjo knistis po dulkėtus lagaminus muitinėje? Kam atverti tą Pandoros skrynią? Ar nebūtų didesnė staigmena užsukus įprastą TV stotį ir pamčius, "kaip gyvenimas Nemunu vingiuoja..." (j. č.)

Punsco (Lenkijoje) lietuvių mokyklos mokiniai ekskursijoje Zakopanės kalnuose.

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

E. ČEKIENĖ

Birželio mėnuo savo lemtiniais lietuvių tautai įvykiais liko istoriniu ir mūsų kartai, gyviems tų įvykių liudininkams, neišdildomu iš atminties. Todėl gausenės lietuvių kolonijos kasmet stengiasi tuos liūdnuosius įvykius paminėti, nes jie yra palietę visos tautos žmones. Tai vyko per keletą metų vis tą patį birželio mėnesį: pirmoji bolševikų okupacija, po metų masinis lietuvių trėmimas vergų darbams, po to partizaninis tautos sukilimas atstatant Lietuvos nepriklausomybę, vėliau nauja raudonųjų okupacijos banga ir mūsų masinis pasitraukimas iš tėvynės.

Tai svarbūs ir reikšmingi tautos įvykiai, kurių atrodo neįmanoma pamiršti juos mačiusiems, pergyvenusiems ir visokiais būdais nuo jų nukentėjusiems. Tačiau, iš spaudos aprašytų, įvairiose lietuvių kolonijose vykusių birželio minėjimų gaunasi įspūdis, kad buvo iniciatorių minėjimams ruošti, buvo kalbėtojų

kongresmanų, bet klausytojų po šimtą tose vietose, kur lietuvių gyvena po kelias dešimtis tūkstančių. Daugumoj bet gi minėjo kartu latviai ir estai ir visų tautybų apie 100.

Nors minėjimas susirinkimuose nėra pats reikšmingiausias svarbių sukaikių atžymėjimo būdas, kaip rašo Aidai, 1962 m. nr. 1, o tik trumpalaikis priminimas patiems sau žinomų dalykų ir reikšmingas tik tiek, kiek jis ką naujo pasako ar parodo anų įvykių nepergyvenusioms jaunėms kartoms.

Ar gi taip nepakankamas pagrindas vyresniems į juos gausiai lankytis rodant jauniems pavyzdį ir net skatinant juos pačius organizuoti. Tuo pastarnaujame ne vien pavyzdžiu jaunajai kartai, bet ir esame liudininkais svetimiesiems ir tiems kongresmanams kalbėtojams, kurių dėka šie masiniai susirinkimai atkreipia didžiosios spaudos dėmesį ir plačiosios amerikiečių visuomenės. Juk ne dažnai, tik vieną kartą metuose, rodos, lengvai kiekvienas galėtų atsilankyti ir būti savo tautos tragiškų įvykių liudininkais. Deja, taip nėra.

Sunku pasakyti, kodėl itin pasigendama tų, kurie iš vieno JAV valdžios atstovo vizitinę kortelę vežasi dar aukštesniam, kad priimtų vizitui, kaip mūsų tautos reprezentantą ir patektų į garbingą nuotrauką. Pasigendama didžiųjų mūsų organizacijų vadovų, dažnai scenoje, per radiją ar spaudoj autoritetingai patriotiškai kalbančiųjų į tą pilkąjį

žmogelį, kviesdami remti jo veiklą.

Aišku, yra daug priežasčių. Vienas paklaustas atsakė: visą savaitę žmogus dirbi, prakaituoja, o savaitgalį norisi atvėsti, atsigalvinti paplūdimy. Daugelis New Yorko organizacijų vadovų buvo išvykę į užmiesčio vilą švest draugo vardadienio ar gimtadienio, kur susirinkę virš 50 žmonių, jų tarpe ne vienas buvęs rezistencijos kovų dalyvis, keletas dabartinių vadų saulėtos dienos medžių pavėsyje nebepriiminė kartu su jais aną atmintiną birželį kovojusių ir žuvusių už tėvynę draugų ar jienenorėjo būti liudininkais protesto prieš bolševizmo smurtą, kaip aną birželį jų artimi žmonės troško be vandens, be oro ir ne tą vieną dieną, bet daugelis iš jų žuvo ar tebekenčia dabar. Čia norisi jų draugų partizanų žodžiais paklausti:

Kaip gali tylėti, kada žemė šaukia, -
Akmenys vaitoja tėviškės miške...
Kaip gali šypotis, užsidėjęs kaukę,
Kada brolių rankos tiesias į tavę.
(Iš Laisvės Kovų Dainos)

Niekas nedrįs įtikinti, kad po sunkaus darbo nereikalingas poilsis ir grynas oras. Negalima pamiršti ir draugų gimtadienių. Tačiau tam lieka dar 363 dienos metuose neskaitant tikrai Vasario 16-os ir birželio įvykių minėjimų. Čia man prisimena A. Mačinos žodžiai, jog prieš mus išseivius stovi žiauri dilema: arba mes susikursime savą tautinį gyvenimą arba paskėsime svetimo bangose.

SPAUDOJE PASIDAIRIUS

DĖL "J. PALAIKIO" LAIŠKO DARBININKE

Anoniminis J. Palaikio laiškas, tilpęs Darbininko Nr. 48 (liepos 6 d.) patiekia Dirvai tokius klausimėlius (ir švelnumas neįspasakytas!):

1) Kokios linijos Dirva laikosi šiuo atžvilgiu? (Atseit dėl B. K. Naujoko išvedžiojimų komunizmo pažinimo diskusijoje).

Atsakymas: Padorus Dirvos skaitytojas išvadas daro iš Dirvos turinio, ne iš vieno ar kelių diskusinių straipsnių.

2) Kodėl Dirva p. A. Nasvyčio šiuo klausimu rašinius deda smulkiais reidėmis, sukimštai, o p. Naujoko — normaliu šriftu, aiškiai?

Įvairių bendradarbių įvairūs straipsniai renkami Dirvos turimomis spausdinimo priemonėmis ir šriftais nepriklausomai nuo straipsnio turinio. J. Palaikiui Dirvos spausdinimo technika neturėtų būti svetima, gi jei dar ne viską žino, Dirvos redakcija tokiu svarbiu klausimu gali visuomet suteikti detalesnių informacijų (apie šriftų parinkimą ir t.t.).

3) Kodėl Dirva p. Naujoko prokomunistinei filosofijai savo pastabos nepadėjo: ar Dirva Naujoko bijo ar jo mintys Dirvai artimos?

Atsakymas: Svarstymų ir Nuomonių skyriuje spausdinamiems straipsniams pastabos jau buvo dėtos tą skyrių pradedant. Kas taip akylai seka Dirvą, negalėjo to nepastebėti. Čia tinka taip pat atsakymas į pirmą klausimą.

VĖLUOTASI SANDARA...

Sandara liepos 6 d. susirūpino V. Rastenio "užsimojimais" pertvarkyti kai kuriuos spaudos leidinius — "pirmoje eilėje Clevelando laikraštį". Ryšium su B. K. Naujoko paskelbtais "Clevelando laikraštys" straipsniais, Sandara užuodžia pakastą šunį ir mano, kad "tą reikėtų plačiau nagrinėti".

Kad ir vėluojasi Sandara! Gi jau kada "nagrinėjimus" be Laisvės ir Vilnės, ir to "šuns kasi-nėjimus" jau vyko Vienybė, prie tų seserų prisijungus jau ir Keleivui, S. Narkeliūnaitės Vienybė paskelbtus "dokumentus" pripažinus tikrais ir neabejotiniais! Skalpų medžioklei vykstant, Sandara turėtų paskubėti, nes — "šunį iškasus" — nei uodegos gali nebekiti.

Statement of Condition of

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

Assets

	June 30, 1962	June 30, 1961
Cash and U. S. Government Bonds.....	\$ 3,724,816.65	\$ 3,669,355.49
Other Securities.....	1,148,685.05	1,544,685.05
Federal Home Loan Bank Stock.....	670,600.00	670,600.00
First Mortgage Loans.....	46,012,334.67	40,568,243.28
Property Improvement Loans.....	141,300.29	152,845.95
Office Buildings and Furnishings.....	735,945.98	466,570.98
Other Assets.....	307,133.65	137,593.09
TOTAL.....	\$52,740,816.29	\$47,209,893.84

Liabilities

Savings Deposits.....	\$43,466,937.69	\$39,765,628.64
Loans in Process and Escrow Funds.....	3,222,729.74	2,099,311.40
Advances from Federal Home Loan Bank.....	2,000,000.00	1,900,000.00
Accumulation for Taxes & Insurance	104,534.36	31,293.58
Other Liabilities.....	91,619.11	150,799.63
Permanent Capital Stock.....	240,000.00	240,000.00
Reserves and Undivided Profits.....	3,614,995.39	3,022,860.59
TOTAL.....	\$52,740,816.29	\$47,209,893.84

Deposits made by July 16th
Earn Interest from July 1st

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

813 EAST 185th STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

TOTAL ASSETS NOW OVER **50** MILLION DOLLARS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
2. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
3. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
4. GERMAN BRANDY 10 metų senumo 5th 4.39
5. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th 5.29
6. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th 3.59
7. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
8. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
9. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

AR TIKRAI RAŠEIVOS TABOR FARM KATES EDĖ?

"Draugo" 1962 m. birželio 27 d. numerio skaičiuose rašėjo V. Rmjs parašytą straipsnį kaip Dainavos ansamblio pagerbė sukaitytininką Juozą Bačiūną. Skaitau, ir negaliu atsistebėti -- kas antrame sakinyje rašėjas vis kalba apie kažkokius tai katėdžius. J. Bačiūno vasarvietėje buvau milijonus kartų ir niekad nemačiau kad ten kas nors kates ėstų. Atrodo, kad truputį angliškai pramokęs ir lietuviškai pamiršęs rašėja čia ne kates ėdė, o tik vasarnamius (cottages) "sulie-tuvino".

Šia proga norisi prisiminti kad sukaitytininkas Juozas Bačiūnas į Ameriką atkeliavo, jo paties žodžiais tariant, būdamas dviejų metų amžiaus vyras. Ir vis dėlto lietuvių kalbos daryti jis neišmoko. Nauji rašėjos šiuo atžvilgiu tikrai gabūs!

Z.V. Rekašius
Lafayette, Ind.

TECHNIKOS PAŽANGA

RAKETOS - MODERNUS KARO GINKLAS

Tolimo skridimo tarpkontinentalinės raketos nebūtų galvojama naudoti ateities karuose, jei jos turėtų tik paprastų sprogstamųjų medžiagų užtaisą. Tokios raketos yra nepaprastai brangios ir paprastos bombos padaryti sunaikinimai turėtų mažesnę vertę, nei raketos pagaminimo išlaidos. Karas, lygiai kaip dauguma kitų žmogaus veiklos sričių yra pajungtas ekonomikos dėsniams. Jei ginklas brangesnis nei jo padaryti sunaikinimai, jis greičiau nualintų ekonomiškai ginklų gamintoją nei priešą.

Sakoma, kad tuo ekonomiškų pozitrių vokiečių V 2 buvo labai abejotinos vertės, neskaitant psichologinio efekto.

Raketos kaip ginklas įgijo visai kitą reikšmę, išradus atominę bombą. Ateities karų revoliucinis faktorius yra atominės bombos ir raketų ypatybių junginys. Antras svarbus faktorius yra galimybė vairuoti raketą į taikinį.

Artillerijos sviediniai pasiekia didelį greitį išlėkdamai iš trumpo patrankos vamzdžio, todėl artillerijos sviedinio greitėjimas buvo nepaprastai didelis. Vien dėl tos priežasties fiziškai buvo neįmanoma į patrankos sviedinį įdėti bet kokius vairuojančius ar lėkimą kontroliuojančius prietaisus. Ties prietaisais perdaug jautrūs, kad galėtų išlaikyti staigaus greitėjimo smūgio jėgą. Raketos greitėjimas yra nestaigus, todėl raketose įmanoma įdėti visokeriopius prietaisus, netikslinančius raketą keisti kryptį, bet ir sekti taikinį. Didieji bombonešiai sakoma atgyvenę savo amžių ne dėl raketų konkurencijos, nunešant atominę bombą į priešą kraštą, bet daugiausiai dėl to, kad lėktuvas gali būti lengvai sunaikintas vairuojamųjų priešlėktuvinių raketų. Amerikos didžioji kontroversija, ar statyti naujus modernius, labai greitus, B70 bombonešius, sukasi argumentų rate.

Šiandieną vairuojamos raketos yra įvairių sekimo principų. Vienas iš jų siekia taikinį, radijuojantį šilumą. Jos turi infra-raudoniems spinduliams jautrias "akis" bei specialias elektronines smegenis, kurios valdo raketos vairo. Šituo principu veikia Sidewinder raketa, išleidžiama iš naikintuvo į kitą lėktuvą. Ji seka karštas dujas, išmetamas iš lėktuvo turbos žiočių. Sidewinder buvo labai efektingai išbandytos oro kovoje netoli Formozos tarp sovietinių migų ir kiniečių nacionalistų naikintuvų, amerikiečių aprūpintų tomis raketomis. Sakoma, kad panašaus tipo raketą jau turi ir sovietai. Kitas sekimo būdas yra paremtas radaro principu. Čia yra vartojami du metodai: gavus radaro informaciją, raketa yra valdoma iš žemės sekėjų, arba,

antras metodas, raketa pati vairuoja savo į taikinį pagal radaro davinius. Radaras yra labai trumpo radio bangos, atšoktančios nuo kietų kūnų ir gali būti pagamintos siuntėjo, kaip aidas. Šiandien radaras yra plačiai naudojamas ir policijos pravažiuojančio automobilio greičiui nustatyti. Radarą išrado anglai ir jis turėjo nepaprastą įtaką visą karo eigą. Moderniškiausi ir pranašesni vokiečių karo laivai žuvę kovose, nes jie neturėjo radaro ir nežinojo kad toks dalykas egzistuoja. Raketų vairavimas yra naudojamas ne tik pasiekimui judomo taikinio, bet ir kontroliavimui raketų, ypač tolimųjų, lėkimo kryptį. Šiandien amerikona naudoja kai kurioms tolimo skridimo raketoms vairavimo kontrolę, paremtą optiniu žvaigždžių sekimu.

Dabar nuo tolimųjų raketų elektroninio vairavimo (radaro) atsisakoma, nes radaro impulsai gali būti priešui paveikti. Dabar daugiausiai naudojama vadinama incercinė navigacija, tai yra labai jautri mechanika sistema, susidedanti iš labai greitai besisukančių smagračių, kurie turi tendenciją visą laiką sukis toje pačioje plokštumoje iš svorių, pakabinat ant labai tikslų ir jautrių spyruoklių. Ties aparatai labai tiksliai gali išmatuoti raketos greitėjimą, taigi greitį ir nukreipti nuotolį. Tolimųjų raketų tikslumas yra didžiausias šios dienos karo pasirošimo paslaptis, nes yra nepaprastai svarbu, kiek tiksliai raketos gali sunaikinti numatytus taikinius. Plačiau išsimėčiusių vietovių sunaikinimui raketos tikslumas nėra jau taip svarbu, nes didesnė atominė bomba gali sunaikinti kelias dešimties kvadratinų mylių plotą.

Amerikona raketą skirsto į šias rūšis: sausumos raketos ir oro taikinį, oro raketos ir sausumos taikinį, nuo oro į orą raketos, sausumos į sausumą raketos. Šiame pasiskirstyme laivo paviršius yra vadinamas sausuma. Sausumos į sausumą raketų yra trys rūšys: trumpo nuotolio, vidutinio nuotolio ir tarpkontinentalinės. Išskyrus trumpo nuotolio raketą, visos kitos šandien yra su atominiais užtaisais. Atominų bombų pažanga yra tokia didelė, kad jau padaroma labai mažų ir labai lengvų atominų bombų su labai mažu veikimo plotu.

Vidutinio nuotolio raketomis vadinamos lekiančios iki 1,000-1,500 mylių. Jos gali būti paleistos iš lėktuvo arba laivo, net iš povandeninių laivų. Tarpkontinentalinės raketos gali skristi 5,000-6,000 mylių toliau, pradiniam stovyje yra labai didelės ir sunkios, sveriančios kelis šimtus

tūkstančių svarų. Jos tegali būti iššautos iš specialių įrengimų.

Tarpkontinentalinės raketos su atominiu užtaisais, su keliais milijonais tonų sprogstamosios medžiagos, palyginamąja jėga netik kad pakeitė viso pasaulio politinį galvą, bet privertė karo strategus ieškoti naujų sprendimų, nes atrodė, kad visiškai tikrų apsaugojimo priemonių prieš tokias raketąs nebus galima rasti. Nuo tarpkontinentalinės raketos iššovimo laiko pav. vidurinėje Sov. Sąjungoje iki pasiekiant Amerikos taikinį teikiama pusės valandos laiko. Amerikona yra pastatę šiaurinėje Kanadoje ir palei Atlanto pakraščius radaro perspėjimo sistemą, kuri gali perspėti apie atliekančias raketąs 15 minučių prieš joms pasiekiant taikinį.

Kova prieš didžiausias atominės raketąs yra ypatingai sunki todėl, kad iššauta raketa, pasiekusi stratosferą, toliau teikia kaip paprastas sviedinys. Ji yra nebeveiruojiama ir turi keleto tūkstančių mylių į valandą greitį. Taigi ją tegalima sustabdyti ar sunaikinti mechaniku susidūrimu. Efektingam susidūrimui reikia lekiančio kūno maždaug panašaus svorio kaip atskrendanti raketa. Taigi per 15 minučių reikia tiksliai nustatyti atliekančios raketos kryptį, vietą ir greitį ir iššauti vairuojamąją raketą taip kad ji su atliekančia raketa susidurtų. JAV kariuomenė (Army) perša tam tikslui jų išvystytą Nike Zeus naikinamąją raketą. Didžioji kliūtis sėkmingam apsigynimui nuo raketų yra ta, kad ginamoji raketa turi būti nelabai toli nuo taikinio į kurį priešas savo raketąs siunčia. Toli esanti nuo priešų ieškomojo taikinio raketa neturi pakankamai laiko sutaraktą susidurti. Taigi, ginamųjų raketų reikia visur ten, kur yra galimybės kad priešas atakuos ir reikia tiek ginamųjų raketų, kiek priešas gali iššauti puolamųjų raketų. Kadangi priešas puolamųjų raketų skaičių skiria pagal savo valią, norint apginti šimtus taikinų, teoretiskai reikia turėti šimtus kartų daugiau ginamųjų raketų, negu priešas gali pastatyti puolamųjų, kas yra praktiškai neįmanoma. Todėl ir JAV armijos kad ir sėkmingi bandymai su Nike Zeus, nesukelia didelio entuziazmo gynybos strategų tarpe.

Antras svarstytas apsigynimo būdas - paleisti į erdvę kelias dešimt tūkstančių satelitų, kurie praktiškai "prilipdytų" erdvę virš žemės ir būtų sukonstruoti tokiu būdu, kad reaguotų į kylančių raketų šilumą, pradėtų prie jų raketų artėti ir su jomis susidurtų. Kylanti raketa juda daug lėčiau ir yra jautri mažiausiems pažeidimams. Taigi, tokie satelitai-naikintojai gali būti labiau

ma: ieškoma galinčio slapta į žemę įsmukti žmogaus ar galinčio iš viešbučio sprukti svečio? Greičiau pastarojo; nes Reinoldas neabejojo, kad visa eilė mokslininkų, pakviestų į suvažiavimą, šį pakvietimą mieliai būtų pakeitę iškeliamą į vakarus vizą. Be to, tai gana kvaila atsargos priemonė, turėjo Reinoldas pagalvoti, kai atliekama taip pastebimai, kaip tai darė šis sargybinis su kišenine lempute; kiekvienas, bent kiek nusimanąs apie tokius dalykus, galėjo atsarginiais laiptais užlipti ar nultipti, nepalikdamas išdavikiškių pėdsakų apatinėje jų dalyje.

Dabar, tarė sau Reinoldas, manų didysis šansas. Sargybinis tuo metu žingsniavo pro lempą, kuri kabojo ties durimis kitoje kiemo pusėje, ir nebuvo reikalo laukti, kol jis grįš. Skubiai ir be garso, kaip vaiduokliškas šešėlis baltoje žiemos nakties sūtemoje, Reinoldas nušluočiavo akmeniniu įvažiavimo grindiniu, vos užgniauzė išgašči šauksmą, staiga sustodamas ir prisiglausdamas prie šaltų, apledijusių sienos akmenų, jo širdžiai dusliai daužantis krūtinėje.

Idijote, keikė jis save nirdamas, tu prakeiktas idijote. Per plauką vos neužlipai ant sargybinio. Taip, tik per plauką — jeigu paskutinę akimirka nebūtum pamatęs nerūpestingai metamos cigaretės, kuri raudonu tašku nuskrido per orą ir dabar šnypsdama geso sniege, net metro nutolus nuo vietos, kur jis nejudėdamas stovėjo, nedrįsdamas atsikvėpti. Tuo tarpu jis turėjo tikrai geriau žinoti, kad, siekiant visur esančiai AVO parodyti mandagumą, reikėjo jam pripažinti ir bent tiek inteligencijos, kad ji kiekvienam, bandančiam įeiti ar išeiti, neleistų jam taip vaikiškai lengvai atlikti.

Sargybinio būdėlė stovėjo ties pat įvažiavimu, ir pusiau iš jos išlindęs sargybinis tebuvo tik už trijų ketvirtųjų metro nuo Reinoldo. Šis galėjo girdėti jo kvėpavimą, ir pasikartojąs jo batų girgždėjimas tiesiog nepakeičiamai garsiai skverbėsi į Reinoldo ausis.

Reinoldas žinojo, kad jam beliko tik sekundės — gal penkios, gal šešios, daugiausiai. Sargybiniui būdėlėje rei-

vaiksmingesni, kaip kad naikinančios raketos, puldamos leidimosi fazėje. Šitokių satelitų išvystymas surištą su eile naujų techniškaiki žioli nežinomų problemų. Čia vėl susiduriama su ta pačia neišsprendžiama problema: jei priešas koncentruotų raketų išleidimą iš vienos vietos, naikintuvų-satelitų veiksmingumas labai nukentėtų, arba jų reikėtų turėti ekonomiškai nepasiekiamą skaičių.

Paskutinieji Sov. Sąjungos atominų bombų bandymai ir dabar JAV vykdomieji bandymai yra tampriai surišti su atominų bombų panaudojimu didelioje aukštumoje, kaip priemonė apsiginti nuo tolimųjų raketų arba kaip priemonė apsunkinti apsigynimą. Jau ankstesniuose atominų bombų bandymuose buvo pastebėta, kad aukštai sprogsiant bomba sukelia aplink save nepaprastai stiprų elektros lauką, kuris sudaro to lauko įtakoję esančiuose laidinukuose labai stiprias sroves, galinčias sudeginti (perkaitinti) laidinukus.

Jei kylančiai raketai tektų skristi per atominės bombos sudarytą lauką - raketos skaitlingos laidinukų (vėly) grandinės galėtų būti sunaikintos tuo padarant raketą neveiksmingą. Manoma, kad Sov. S-gos gynimasis remiasi šia idėja. Bet jeigu ir būtų galima tokiu būdu raketąs sunaikinti vistiek lieka daug beveik neišsprendžiamų problemų. Atominės bombos elektros lauko efektas - tęsiasi trumpą laiką ir ribotoje erdvėje.

Atrodo, kad atominė bomba gali būti efektinga daugiau prieš apsigynimo paralyžavimui. Prieš raketinės raketos yra išimtinai vairuojamos radaru. Atominės bombos sprogimo produktai atmuša radaro bangas ir radaras nebegali surasti raketų, atskrendančių per atominės bombos sudarytą dujų uždangą. Taigi, viena raketa su atominė bomba sprogusi aukštai ore taikinių krypti-

mi gali labai palengvinti sekančioms raketoms pasiekti taikinį. Bombos sprogimas ir vėlesnis raketų skridimas gali būti lengvai suderintas laiko prasme.

Atrodo, kad kol kas tikriausia apsigynimo priemonė nuo atominų raketų yra keršto grėsmė. Reikia turėti bent nemažesnis už priešą puolamųjų raketų skaičius, sunkiai sunakinamas puolimo atveju. Amerikonų efektingiausia priemonė, tai povandeninių laivų raketa Polaris. Ji iššaukama iš pasinėrusio laivo suspaustu oru, pasiekusi vandens paviršių, toliau lekia įprastu būdu. Bandymai parodė, kad nežūrint tokio komplikoto iššovimo būdo, Polaris yra gana tiksli ir gali nunešti vandenilio bombos užtaisą iki 1,500 mylių. Amerikiečiai sausumos tarpkontinentalines raketąs Atlas ir Titan slepia požeminiuose įstiprintuose bunkeriuose, kurie yra taip stipriai įrengti, kad, net vidutinei atominei bombai pataikius, ne-

būtų smaikinti. Naujos pigesnės ir lengvesnės kieto kuro Minute-man raketos planuojama išskirstyti and judamų platformų po visą kraštą, taip kad priešas negalėtų susiekti kur tos raketos kokių laikų randasi, kaip jos išskirstytos, lygiai kaip kad negali žinoti kaip išskirstyti vandenynų gelmėse yra Polaris apginkluoti povandeniniai laivai.

• Laisvės Kovų Dainos, LNF išleistas knygos visais reikalais kreiptis į E. Čekienę, LNF pirm., 87-80 96 St., Woodhaven 21, N. Y.

Be to, New Yorke galima knygą įsigyti per L. Tamošaitį, 90-34 78 St., Woodhaven 21, N. Y.; J. Kiaunę, 180-24 Grand Central Parkway, Jamaica 32, N. Y. ir A. Daunį, 18 Cedar St., Syosset, L. I., N. Y.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Isteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

(36)

Vertė J. P. PALUKAITIS

Reinoldas paėjo iki kertės, skubiai apsidairė, perėjo gatvę ir glausdamasis, kiek galėdamas prie sienos, grįžo atgal prie įvažiavimo. Ties juo sustojo, užsitraukė skrybėlės kraštą ant akių ir dar kartą pažvelgė pro kertę.

Iš karto negalėjo nieko pamatyti, nes prie tamsos įpratusias akis staiga apakino stiprios kišeninės lempos spindulys, ir Reinoldas, pajutęs nemalonų jausmą skrandžio srityje, jau buvo įsitikinęs, kad esąs pastebėtas. Jis jau traukė savo ranką su stipriai apgniauztu pistoletu iš apsiausto kišenės, bet spindulys nuslydo tolyn, nuslinkdamas per kiemą.

Reinoldas, kurio akių lėlytės vėl pamažu išsiplėtė, dabar galėjo suvokti, kas iš tikrųjų atsitikę. Vyras, karėivis su šautuvu ant pečių, žingsniavo per kiemą, ir jo kišeninės lempos spindulys buvo atsitiktinai užkliudęs Reinoldo veidą, tačiau sargybinis, kurio akys greičiausiai nekeliaivo kartu su šviesos spinduliu, jo nepastebėjo.

Reinoldas trim tyliais žingsniais šoko įvažiavimą ir sustojo stebėdamas, kas atsitiks toliau. Sargybinis, tęsdamas savo maršrutą, nutolo, ir Reinoldas dabar galėjo aiškiai matyti, ką jis vykdė: jis kontroliavo atsarginį išėjimą, lempute nušviesdamas sniegu apdengtus laiptus. Reinoldas glausė save, ko tąja atsargos priemone siekia-

kėjo tik stipriau sujudėti, pasukti galvą šalin, ir Reinoldas žuvs. Jeigu jis ir nepasuktų galvos, tai antrasis sargybinis, eidamas ratu per kiemą ir jau priartėjęs per kelis metrus, atrastų jį su kišeninės lemputės pagalba, praedidamas pro įvažiavimą. Yra trys galimybės, kalbėjo sau Reinoldas, kurio galva karštingiškai dirbo, tik trys galimybės. Jis galėjo apsisukti ir nubėgti, ir pūga bei tamsa tikrai teikė geras perspektyvas jam pasprukti; tačiau tada viešbučio apsauga būtų taip sustiprinta, kad visos galimybės susirišti su senuoju Jeningu būtų dingusios galutinai. Jis galėjo abu sargybinius nužudyti — ta galimybė jis neabejojo nė akimirka ir nė akimirkos nedėstų, jei pasirodytų, kad tai būtina — tačiau klausimas, kur padėti lavonus, būtų sukėlęs neišsprendžiamą problemą, o jeigu abu lavonai būtų atrasti, jam tebesant viešbutyje, tai jis niekada gyvas iš ten nebeišeitų. Taigi, teliko tik trečioji galimybė, kuri teikė šiek tiek pasisekimo vilčių, ir jis nedelsdamas turėjo už ją apsispręsti.

Jis tvirtai abiem rankom sugniauzė pistoletą rankeną, dešinėsios riešą stipriai prispausdamas prie įvažiavimo sienos, kad pasiektų galimai didesnę taiklumą. Su prisuktu duslintu taikymais ir taip jau buvo sunkesnis, o dar labiau jį sunkino sniego sūkūriai; tačiau jis turėjo leisti ton rizikon. Sargybinis su kišenine lempute jau buvo už trijų metrų, vyras būdėlėje buvo pradėdas kažką sakyti savo draugui, kai Reinoldas nutaikė ir lėtai paspaudė nuleidiklį.

Prislopintas šūvio garsas virto triukšmingu sprogiu, kai lempos stiklas virš durų suskilo į tūkstančius šukių, kurios ištischo į sieną, prieš nukrisdamos sniegan. Tiesą, šūvio garsas turėjo būdėlėje buvusio vyro ausį pasiekti sekundės dalimi anksčiau, negu triukšmingas stiklo sprogimas, tačiau žmogaus ausis nepajėgia užregistruoti tokių trumpų laiko skirtumų, ir vyras suvokė tik paskutinįjį, daug garsesnę triukšmą. Jis skubiai šoko per kiemą, bėgdamas kartu su vyru, kuris turėjo kišeninę lemputę.

(Bus daugiau)

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Kokie yra septyni skirtumai tarp tų dviejų piešinių? Atsakymą rasite 7 puslapyje

Lietuvių Ev.- Reformatų XV Sinodas

Birželio 23 ir 24 dienomis Chicagoje įvyko Lietuvių Ev.-Reformatų Bažnyčios tremtyje XV-sis Sinodas.

Šis Sinodas abi dienas buvo skaitlingiausias tremties laikotarpio. Dalyviai buvo atvykę iš Kanados, tolimiausių JAV vietų ir iš kitur.

Sinodas susirenka kasmet. Jis dirba labai svarbų, reikšmingą darbą bažnyčios, tautos ir auklėjimo srityse tremtyje ir pavergtos Lietuvos naudai. Sinodo darbai faktinai apima viso pasaulio lietuvių evangelikus-reformatus, nes mūsų bažnyčia anapus geležinės uždangos praktiškai negali per savo atstovus veikti pasaulinėse tarptautinėse protestantų konferencijose. Tremties Sinodas visą laiką siejosi ir gina savo pavergtuosius bendratikius.

Sinodas buvo atidarytas trumpomis pamaldomis, kurias atliko superintendentas kun. Neimanas. Buvo išrinkti: Sinodo direktorium kun. inž. Gytis Šernas, o į sekretoriatą kuratoriai S. Palšis, D. Kregždienė ir M. Plepys. Prieš darbo pradžią buvo pagerbti mirusieji ir ištremtieji bendratikiai.

Žodžiu sveikino brolišką bažnyčių kunigai A. Trakis ir K. Burbulis. Raštu sveikinimų buvo daug iš įvairių vietų: Šveicarijos, Australijos, Vokietijos, šio krašto valstybių ir kit.

Generalinis superintendentas prof. dr. kun. K. Kurnatauskas pasveikino Sinodą ir palaimino jo darbus.

Po sveikinimų buvo šių laikų religinių klausimų nagrinėjimas. Kur. E. Gerulis ir kun. P. Dilys davė brangios medžiagos gyvoms diskusijoms. Diskusijose dalyvavo kun. A. Trakis, kur. inž. Pavilionis ir kiti.

Vėliau Kolegijos nariai pranešė apie atliktus darbus; išklausti pranešimai iš parapijų, spaudos komisijos ir moterų draugijos veiklos. Revizijos komisijos pirmininkas pranešė revizijos davinį. Kolegijos išdėstė patiekė pinigine apyskaitą už 1961 m. ir 1962 m. sąmatos projektą. Sinodas tai patvirtino. Po to buvo išrinktas revizijos organas ir apsispręstas ateities veikimas. Išsiaiškinta, kad leidžiamoje lietuvių enciklopedijoje 25-me tome "Reformacija" turinys yra neobjektyvus, prieš ką Sinodas pareiškė protestą ir numatyti reikalingi žygiai. Nutarto Biblijos vertimą paremti - organizuoti tam aukų rinkimo vąj 1000 dolių surinkti. Sinode pasidžiaugta, kad įsteigtas ir veikia Lietuvių Evangelikų Spaudos Centras, kuris yra pasirūpęs išleisti 4 didelės evangeliškos dvasios knygas.

Birželio 24 d. buvo pamaldos su Šv. Komunija ir Sinodo uždarymas. Bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių. Pamaldas vedė sup. kun. Neimanas su kun. Diliu, Vargonais grojo prof. V. Jakubėnas. B. Variakojienė ir Tėviškės liut. parapijos narys L. Gružas įspūdingai sugiedojo kelias giesmes. Ir parapijos Sekmadienio mokyk-

N. ZELANDIJOS LIETUVIAI Į PAGALBĄ LITUANUS ŽURNALUI

Aucklande, Naujoje Zelandijoje, lietuvių studentai ir jaunimas pradėjo rinkti pinigus Lituanus žurnalo leidimui padėti. Tai jau antras kartas, kai kreipiamasi į dvejetą šimtų šiame krašte gyvenančių lietuvių ištiesti pagalbos ranką Lituanus žurnalui. Prieš keturis metus šiam reikalui buvo surinkta arti trisdešimt svarų. Mūsų žmonės buvo duosnūs ir tik vienas atsisakė aukoti, sakydamas - "studentai leidžia, tai tegul ir patys pinigų uždirba". Kažkaip anas žmogus nesuprato kad šis reikalas yra svarbus ne tik studentams, ne tik Amerikoje gyvenantiems bet visiems lietuviams, nežiūrint kiek jų būtų ir kur jie begyventų. Lietuviai Zelandijoje suprato, kad Lituanus žurnalas yra tapęs perijodišku lietuvių kultūros veidrodžiu, rodančiu pasauliui kad mes esame kūrybiškai gyvi, kad mes turime teisę ir norą ir jėgą gyventi ir kurti, kad mes esame verti laisvės! Jiem atrodė kad liuksusinis žurnalo išleidimas reprezentacijai pareikalauja daug išlaidų. Bet mes negalime leisti jam žūti, nes per Lituanus mes kalbame į kultūringą pasaulį lietuviškomis vertybėmis, jis yra mūsų gyvybės laidas.

Šį kartą pirmą dieną surinkta dešimt svarų, per porą savaitių tikimasi rinktiavą užbaigti, tuomet bus paskelbtas aukojusių sąrašas, o pinigai persiųsti Lituanus žurnalui Amerikoje. Žmonės vėl aukoja duosniai ne tik vyresnieji, bet ir jaunimas - studentai.

Norėtusi kad gausesnės lietuvių kolonijos kituose kraštuose pasektų šį pavyzdį ir be didelių prašymų ir raginimų paremtų Lituanus žurnalo pastangas skleisti lietuvių kultūros vaisius ir mūsų krašto pavergimą galvojančių žmonių tarpe.

BIRŽELIO TREMIMAI - SOVIETŲ RUSIJOS BLOGYBES SIMBOLIS

Aucklande, Naujoje Zelandijoje pabaltiečiai birželio tremimų minėjimus yra padarę Sovietų Rusijos blogybės simbolio diena, per kurią yra prisimenama komunizmo diktatūros aukos ir žmogaus teisių išniekinimas.

Šių metų minėjimas įvyko sekmadienį, birželio 17-tą. Y.W.C.A. salė buvo pilna žmonių, didelė dalis dalyvavusių buvo zelandiečiai, nes šiais metais be asmeniškų pakvietimų N.Z. Baltų Klubas įdėjo minėjimo skelbimus į abudu Aucklando dienraščius, kviesdamas miesto gyventojus atsilankyti.

Po trumpo atidarymo ir soviety smurto aukų pagerbimo susitelkimo minute, N.Z. Anti-komunistinės Lygos jaunas pirmininkas M.L. Peers pasakė jautrią ir ugningą kalbą. "Visas pasaulis turėtų verti šią dieną, bet jūsų didvyriai yra mažai žinomi... mes jus išdavėme Yaltoje ir kitose konferencijose, bet vietoj neapykantos jūs mums tariate tik perspėjimo žodžius. Mūsų pareiga yra parodyti pasauliui jūsų kraštų kančias po komunizmo jungu, mūsų pareiga yra išlaisvinti žmones iš raudonosios priespaudos". Toliau kalbėtojas kaltino vietinius gyventojus o ypač vietinę spaudą dėl jų pasyvumo kovoje prieš komunizmą, baigdamas jis liepė įsidėmėti ir gyventi pagal Varšuvos sukilimo šūkį - Laisvei jokia kaina nėra per didelė!

Minėnėje dalyje buvo dainuo-

jamos estiškos ir latviškos dainos, taipgi rodyta kelios apžvalginės filmos iš Vengrijos sukilimo.

Naujosios Zelandijos Ministeris Pirmininkas Keith Holyoake savo užuojautą pabaltiečiams atsiuntė per vyriausybės parlamentarą R. Muldoon, kuris užtikrino kad šio krašto vyriausybė pilnai supranta komunizmo pavojų, todėl vos prieš porą savaitių Zelandiją pasiuntė nors ir mažą karinį vienetą Piet-ryčių Azijos gynybai.

Asmeniškai dalyvavęs Kinijos respublikos Ministeris Zelandijai Dr. Yu-Tang Lew pareiškęs užuojautą nurodė savo krašto problemas. Užuojauta dar buvo išreikšta Miesto Valdybos nario Savory ir ukrainiečių atstovo Krekovieč. Minėjimas baigtas

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

PAMINĖKIME RYGIŠKIŲ JONO GIMNAZIJĄ

Marijampolės Valstybinės Rygiškių Jono gimnazijos auklėtinių grupė Chicagoje birželio 30 d. svarstė gimnazijos šimtmečio minėjimo reikalą. Atsižvelgdami į gimnazijos milžinišką įnašą lietuvių tautiniam atgimimui ir valstybiniam susipratimui caristinės Rusijos okupacijos metais, didelį įnašą į politinį, visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą Nepriklausomos Lietuvos laikais, kovą ir rezistenciją

Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnais.

G.P.

prieš rudąjį ir raudonąjį pavergėjus, — siūlo įspūdingą minėjimą.

Labai svarbu būtų išleisti Rygiškių Jono Gimnazijos veiklos apybraižą. Leidinio tikslas būtų: įamžinti lietuvių mokytojų ir mokinių veiklą gimnazijoje, ir, vėliau, už jos ribų, parodant ateinančiai kartai, kaip buvo kovojama už laisvę ir lietuvišką žodį.

Šiandien okupantas yra išbraukęs ne tik gimnazijos, bet ir miesto vardą. Numatytas minėjimas būtų aki-vaizdas protestas prieš savaliavimą.

Minėjimo reikalą liepos 13 d., 7 val. 30 min. vakare, B. Pakšto salė, Chicagoje, kampas California ir 38 gatvės, iniciatorių grupė šaukia buvusius Rygiškių Jono Gimnazijos auklėtojus ir auklėtinius, nežiūrint koku laiku ir kaip ilgai juos gimnazijos rūmai būtų glaudę, pasitarti. Svečiai, ypač marijampoliečiai, maloniai kviečiami. Iniciatoriai: K. Bradūnienė - Padolskytė, T. T. Bukaveckas, B. Drungienė-Sirutyte, I. Jurkštie-nė-Bukaveckaitė, A. Krikščiu-nienė-Matulevičiūtė, Al. Ku-čiūnas, A. Lapienė-Kubiliū-tė, G. Musteikienė-Rudvaly-tė, G. Plaušinaitytė-Loren-caitė, J. Plaušinaitis, dr. K. Pautienius, V. Paulionis, dr. A. Rugienė - Katiliūtė, J. Stankūnas, A. Stiklakis, Z. Samuolis, V. Širutis, J. Vai-čiūnas, J. Vaišnys SJ, V. Žilinskas, P. Žolynas.

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas. **Echo Valley Lodge.**

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasi-liks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų. Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuo-savu mažu ežeriuku ir 20 akurų puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, iškylos, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

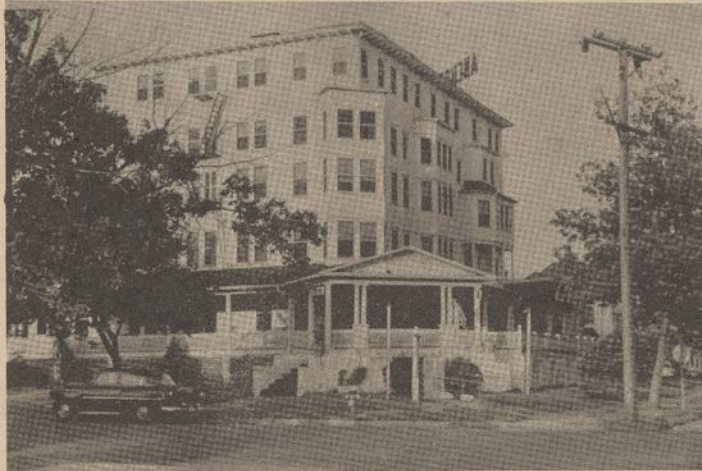
Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus ištisus metus.

Lietuviai savininkai Julius ir Elena Garmai visus maloniai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920

Pirmas romanas skirtas
lietuvių
genijui Čiurlioniui
Jurgis Gliauda
IKARO SONATA
Pas visus knygu
pardavėjus

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Visi maloniai kviečiami vasaros poilsui prie Atlanto į viešbutį "Nida" Asbury Parke, N. J. 7-tos ir Park Ave. kampe, telef. PR 4-7788. Švarūs kambariai, rami vieta, pigus ir skanus maistas.

Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobū-viams. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais. Savininkai P. C. Mačiuliai.

los, mokytojos p. Plačienės ve-damos, vaikučiai gražiai sugie-dojo vieną giesmelę.

Po pamaldų bažnyčios salėje buvo pietūs, kuriuos paruošė darbščioji moterų draugija. Jai priklausio visų nuoširdi padėka, ypač daug pasidarbavusiai p. Ta-torienei. Žmonių buvo pilna salė. Pietų metu kalbėjo Kolegijos prez-identas kur. M. Tamulėnas. Si-nodą sveikino ir iš toli atvykusi kur. Alena Devenienė.

Malonu buvo pietuose dalyvau-ti ir stebėti gerai nusiteikusius, linksmus dalyvius. Čia buvo lyg tėvynės gabalėlis su visais jos savumais. Po ilgo laiko žmonės susitikę norėjo išsikalbėti, pa-sidžiaugti, ar sielvartą paleng-vinti.

P. Kuginis

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste
what
fire-brewing
does for
beer flavor!

Premium quality
always
popular prices
everywhere!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

BUY STROH'S BY THE CASE

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Vytautas Staškevičius, liepos 4 savaitgalio proga, su šeima buvo išvykęs aplankyti draugų ir pažįstamų Chicagoje.

V. Staškevičius, studijuojas prekybos administraciją Western Reserve, yra Clevelando Neo-Lithuania juniorų tėvūnas.

• Povilas Gaučys, diplomatas — rašytojas, pakeliui į Kanadą, su ponia buvo sustoję Clevelande ir muz. A. Mikulskio namuose pasimatė ir susipažino su eile clevelandiškių.

• Kiek Clevelando organizacijų prisidėjo prie Lithuanian Village akcijų išpirkimo? Gal patikrinkime nutarimus ir prijunkime dar vieną!

• Kas mėgsta muziką ir nori jaunatviškoje dvasioje praleisti kelias valandas, vyksta į Clevelando vasaros koncertus, rengiamus Public Auditorium.

Šeštadienį liepos 14 d. — Cole Porter naktis, ritminis kaleidoskopas grakščios ir nepakeičiamos muzikos iš "Kiss Me Kate", "Can Can" ir kitų muzikaliųjų pastatymų.

Solo dainuos: Phillis Braun, Louise Carlyle, Richard Miller, Nolan Van Way ir "Pops" choras.

Koncertų pradžia 8:30 v.

UKRAINIEČIŲ TAUTINIS SĄSKRYDIS

Apie dešimt tūkstančių KanaDOS ir Amerikos ukrainiečių per eilą šeštadienį ir sekmadienį buvo suvažiavę į Clevelandą savo 12-ajam tautiniam sąskrydžiui. Sekmadienį šv. Petro ir Povilo Ukrainiečių Bažnyčios sodyboje (Pleasant Valley ir Hoertz gatvių susikirtime) įvyko ukrainiečių meno festivalis ir oficiali programa, kurioje dalyvavo eilė oficialių šio krašto pareigūnų. Amerikos Lietuvių Tarybos vardu ukrainiečių sveikino Julius Smetona ir ta proga ukrainiečiams papasakojo vieną paskutiniųjų Chruščiovo nuotykių Kazakstane. Chruščiovas, esą, ten raginęs "draugus" pasivyti amerikiečius o paskui juos net ir pralenkti. Į

tai, bergti, kai kurie ten buvusiųjų atsakė, kad prieš pasivijimą jie nieko prieš neturi, bet amerikiečių pralenkti ir bėgti pirmą jų jie nenorėtų. "Kodėl?" — paklauskęs Chruščiovas. "Ogi todėl, kad mūsų kelnės suplyšusios ir užpakaliai šviečiasi" — atvirai pasisakė kazakstaniečiai. Deja, bolševikų suplyšusios kelnės kol kas tebėra labai madoje Washingtono, o ypač Londone, ir kol ta savotiška adoracija tęsis, tol deklamacijos apie tautą ir individo laisvę tebebus tuščias burbulas, iš kurios Chruščiovas tik pasijuoks.

Juliaus Smetonos lengvesnio turinio žodis tūkstantinės minios buvo palankiai sutiktas, tuo labiau, kad ankstesnieji kalbėtojai ilgais ir imantriais išvedžiojimais, užsitęsusiems virš poros valandų, susirinkusius buvo gerokai nuvarginę.

* ALB I APYLINKĖ smarkiai ruošiasi 10-tai Lietuvių Dienai, kur kartu bus paminėta ir I Apylinkės 10 metų sukaktis Clevelande.

Apyl. valdyba posėdžiavo šeštadienį pas Z. Tarutį.

Lietuvių Diena įvyks sekmadienį, rugp. 5, Neurų ūkyje, Brunswick, Ohio. Vieta visiems gerai žinoma ir patogiai atvažiuoti iš kitų miestų. Svečiai prašomi rinktis tuoj po pietų, kad smagiai praleisti dieną atviroje gamtoje.

Numatyta įvairi programa ir greta to jaunimo ir šaudymo sportas.

Nutarta kviešti II Apylinkę šios sukakties minėjimo svečiais. Suaugusiems įėjimas \$1, jaunimui 50 c., mažamečiams su tėvais nemokamai.

* ALBINAS LOPETA su žmona ir anūku, gyveną Chicagoje viešėjo pas savo gimines Z. Taručius, 1618 Coventry Road. Jie taip pat aplankė savo draugus, Lietuvių Kultūrinį Darželį ir kitas lietuvių įstaigas.

* EMANUELIS IR LAIMA JARAŠIŪNAI iš Los Angeles, atvyko į Clevelandą dalyvauti Emanuelio sesers vestuvėse, kurios įvyks liepos 14 d.

VIRŠUJE: Liepos 1 d. Clevelando tautininkų surengtame pobūvyje svečiai klausosi inž. A. Nasvyčio pranešimo Lietuvos laisvės bylos reikalu. Prieky sėdi: dr. Tamošaitis, Misčikas, A. Nasvytis, A. Nasvytis, Saukevičius. V. Pliodžinsko nuotrauka

D E M E S I O !

Siuntinių siuntėjams į Lietuvą

Pranešame, kad GLOBE PARCEL SERVICE, INC., Clevelando skyrius, dėl atostogų, bus uždarytas nuo liepos mėn. 15 iki liepos 23 dienos. Po atostogų, iki rugpiūčio 15 dienos, visos prekės bus parduodamos papigintai. Čia pirkdami sutaupsite mažiausiai 25% iki 40%. Dėl informacijų skambinkite tel. 881-0806.

Globe Parcel Service, Inc.
Cleveland 3, Ohio
1313 Addison Rd.,
(79, 80)

• Reikalinga moteris maisto krautuvėje. Darbas pilną laiką.
Skambinti: EX 1-2215.

• Reikalinga moteris gydytojo kabinete. Pareigos įvairios. Amžius 20-40 m.
Skambinti EN 1-3610.
(79, 80, 81)

PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 28 T.G. Radijo varkaras Lake Shore Country Club salėje.

RUGPIŪČIO 5 D. 10-ji Lietuvių Diena Neurų sodyboje. Rengia LB Clevelando 1-os Ap. V-ba.

RUGSĖJO 8 D. D.L.K. Birutės Draugijos rengimas.

RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

SPALIO 20 D. "Lietuva Maironio kūryboje" - akademinis minėjimas ir pobūvis šv. Jurgio parap. salėje.

ALT S-gos Clevelando skyriaus pirm. K. Karpius dėkodamas režisieriui-aktoriui P. Maželiui už pobūvyje meninės programos pravedimą, įteikė dovanų knygą. Nuotraukoje iš kairės: P. Maželis ir K. Karpius.

V. Pliodžinsko nuotrauka

Clevelande organizuojama Eglutės talka

Visi, kuriems tenka rūpintis lietuvių išlaikymu mūsų valstybės, pripažįsta, kad lietuviškų skaitinių vaikams išleidžiama labai maža. Vaikų laikraštėlių, jeigu neskaitysime "Skautų Aido" su kukliu skyreliu mūsų mažiesiems, taip pat beliko viena "Eglutė", leidžiama Putnamo seselių. Bet ir tam paskutiniui leidiniui gresia skurdi vegetacija, o ko gero ir galas, jeigu laiku nesusiprasime ir nesusukubsime jam padėti. Būtų tai skaudus nuostolis mūsų mažiesiems lietuviukams ir didi negarbė visai lietuviškajai išeivijai.

Tai jausdama, grupė iniciatorių subruzdavo telkti paramos Eg-

lutei Clevelande. Pirmasis gražiai pavykęs žingsnelis padarytas liepos 1 d. Erdvioje p. Tity sodyboje susirinko nemažas būrelis Eglutės bičiulių ir rėmėjų. Viešnia iš Chicago D. Augienė suglaustai papasakojo apie didelį Putnamo seselių viešnių atliekamą darbą mūsų lietuvių mergaičių auklėjime ir mokyje, o taip pat apie jų pastangas išlaikyti vienintelį vaikams skiriamą laikraštėlį. Po to buvęs susirinkime Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos vedėjas Pr. Karalius, pabrėžęs laikraštėlio svarbą vaikų lietuviškajame mokyje ir auklėjime, ragino clevelandiškių suburti grupę Eglutės garbės prenumeratorių ir rėmėjų, kad galėtume išleisti bent vieną Eglutės numerį per metus. Bet negana Eglutę išleisti, reikia skatinti vaikus ją skaityti, joje dalyvauti savo rašiniiais, piešinėliais. Kalbėjusio nuomone, būtų pravartu ruošti Eglutės skaitytojų konkursus, sueigas, kuriose vaikai paskaitytų ar padeklamuotų ar atpasakotų Eglutėje skaitytus dalykus. Tada jau būtų liuanistinių mokyklų ir šeimų uždavinys.

Susirinkimo dalyviai maloniai praleido sekmadienio popietę, be sivašindami čia pat įrengtame bufete. Ačiū Stasienei, Titienei, Gaižutienei, Gražulienei, Stankaitienei, Širvaitienei, Barzdūkienei, Akelaitienei, Čepukaitienei, Gailiūšienei, Neimanienei, E. Stempūšienei ir Pr. Stempūšiui.

Alf. Karklius lietuviškų dainų muzika labai padailino visų nuotaiką.

Iniciatoriai dėkingi šv. Jurgio parap. klebonui kun. Ivanauskui už paskolinimą stalų ir kėdžių, o DIRVOS Redakcijai už paskelbimą. Taip pat padėka Kar. Titui ir poniai už leidimą nemokamai pasinaudoti jų sodyba, gražiai talkininkavusioms Dunduraitėi, Abraitienei, Neimanienei, o taip pat jauniausiam talkininkui 8 metų Petriui Gaižuičiui, kurs pasirodė esąs labai apsukrus ir sumanus "biznierių", pardavinėdamas savo atsivežtas vyšnias bei kitokių dalykėlius, sugebė-

jęs surinkti ir paaukoti Eglutei virš 10 dol.

Susirinkimo proga parinkta Eglutei aukų. Aukotojų sąrašas stambesnėm sumom paaukoję K. Karpius - 5 dol., Gražuliai, Kozakas po 3 dol. ir visa eilė asmenų po mažiau.

Pirmuoju Eglutės garbės prenumeratorium įrašytas L.B. I ap. pirmininkas Eidimtas. Esama vilties, kad gausioj Clevelando lietuvių kolonijoj nebus sunku sutelkti bent 30-40 garbės prenumeratorių, kurių įnašai įgalintų išleisti bent vieną Eglutės numerį.

(kp)

• Reikalingas lietuvis pardavėjas — vyras ar moteris. Multiple Realty, 819 E. 185th St., IV 1-9300. Klauskite Tom Severovich. (82)

PAIEŠKOMI

AUGUSTINAITIS, Jonas, iš Pečiūšių km., Anykščių vl., Utenos apsk.

BURBIENĖ, Veronika, ir jos sesuo KAIRIŪNIENE, Palionija. ČAPAITĖ, Alisa, gim. 1924 m., gyvenusi Kaune, po karo buvusi Muenchene, Vokietijoje, gali būti išteklėjusi už Klausio GRONENBERGO.

GELEŽINIS, Juozas, Onos sūnus, gimęs apie 1916-1917 m., gyvenęs Narkūnų km., Gelgaidiško vl., Šakių apsk.

JAKELAITIS, Vincas, ir žmona Marija.

KAIRIŪNIENE, Palionija, ir jos sesuo BURBIENE, Veronika, kilusios nuo Panevėžio.

KAVALIAUSKAS, Juozas, Juozo sūnus, gimęs 1920 m. Siesikuose, Ukmergės ap.

LEPŠEVIČIUS, Stasys ir Vincas, Jono sūnus, kilę iš Neveliškių km., Šakių parap.

LUKOŠEVIČIUS, Juozas, Genovaitės tėvas.

MIKULENAS, Silva, gim. Šikėnių km., Daugailių vl., Utenos apsk.

NENIUS, Jonas, Antano sūnus, NENIUVIENE, Ona, ir NENIUS, Jonas, Jono sūnus.

NORBUTAS, Antanas, Kazimiero sūnus, gyvenęs 901 West 33rd St., Chicago, Ill.

PADOLSKIS, Juozas, Mykolo sūnus.

PRANAUSKAS, Petras ir Sidas, Jono sūnus.

VADEIŠA, Petras, Povilo ir Anelės sūnus, gimęs Šakių km., Smalvų vl., vokiečių išvežtas iš Daugpilio kalėjimo.

VADEIŠA, Zenonas, Jono ir Marijos sūnus, gimęs Šakių km., Smalvų vl., vokiečių išvežtas iš Daugpilio kalėjimo.

VILČKAUSKAS, Jonas, kilęs iš Viekšnių, atvyko Amerikon prieš 1914 metus.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

SEPTYNI SKIRTUMAI

(Galvosūkio 6 psl. sprendimas)

1. Matyti pardavėjos nugaros linija. 2. Kairėje pardavėjos galvos pratęsta krantinės linija. 3. Įsikibusio i ausį vėžio kairioji žnyplė atkritusi. 4. Ant pardavėjos kaktos yra daugiau garbanų. 5. Prie stulpo laivo virvė aukščiau užrišta. 6. Žvejys plačiau išsižergęs. 7. Vasarotojo marškinių apykaklės dešinysis kampas mažiau matomas.

VISAIS

APDRAUDOS

REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

UŽSAKYKITE GELES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atidara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmda. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

TELEFONINIO SUSISIEKIMO PAŽANGA

Dar niekad, nuo telefono išradimo dienos, toks staigus pakeitimas nebuvo įvykdytas. Tai palies daugiau nei 55,000 telefoninių sujungtas rašomasias mašinėles (teletypewriter), kurios nuo rugpiūčio 31 d. galės susijungti tiesioginiai, be telefonistų tarpininkavimo.

Vien Ohio valstijoje šiuo metu 3000 abonentų besinaudojį šiais nepaprastos svarbos telefoninio susisiekiimo įtaisais, įsijungus į bendrą valstybės telefonų tinklą.

Visa tai reiškia greitesnį patarnavimą, tobulesnį telefoninį susijungimą (100 žodžių per minutę vietoj 60) ir visą eilę kitų patobulinimų. OHIO BELL, einanti sparčios pažangos keliu, siekia ir eilės kitų patobulinimų, kaip buhalterinių žinių perteikimą iš mašinos į mašiną telefono linijomis.

KAS IR KUR?

• Prof. S. Dirmantas, PLIAS pirmininkas, ir inž. arch. K. Bertulis, ALIAS vice pirmininkas, sveikino Chicagoje vykusį birželio 30 d. Latvių Inžinierių Technikų IV kongresą.

• Sydnėje kas kart populiariesnis darosi Dainos choras, vadovaujamas K. Kavaliausko.

• Adelaidės tautinių šokių grupė, vadovaujama B. Lapsienės, birželio mėn. 3 d. pasirodė vietos televizijos programoje. Ši šokių grupė dažnai kviečiama į vietos australų ruošiamus koncertus.

• Rita Kavolienė gavo premiją už akvarėlės paveikslą Van Wert suruoštoje Meno Fondo parodoje.

• Giedrė Malėnaitė, gyvenanti Andover, Mass., baigė cum laude Lowell Technologijos Institutą ir, gavusi asistentės vietą Maryland Universitete, toliau tęs studijas siekdama magistro laipsnio organinėje chemijoje.

Studijuodama aktyviai dalyvavo eilėje studentiško organizacijų ir priklausė Korp! Neo-Lithuania Bostono skyriui.

• Dr. Rimvydas J. Dainauskas, šiais metais baigęs Loyolos universitetą Chicagoje, gimė 1930 m. Kaune, kur lankė Aušros gimnaziją. Amerikoje nuo 1958 metų lankė Loyolos medicinos fakultetą. Priklauso "American Medical Association" ir "Phi Chi Medical Fraternity". Dar studi-

CHICAGIEČIŲ DĖMESIUI

Šį sekmadienį, liepos 15 d. visa lietuviškoji visuomenė Chicagoje kviečiame dalyvauti Pavergtųjų Tautų masiniame mitinge. Rinkimosi vieta Jackson ir Columbus St. kampas Grant Parke, Chicagos Down Towne. Laikas 12:30 val. Mitingas prasidės 2 val. po pietų. Iš susirinkimo vietos vienoje grupėje bus žygiuojama su choralais ir plakatais.

juodamas parašė ir atspausdino mokslo darbą apie plaučių audinius "Isolation and Physical Properties of Single Elastic Fibers". Šis rašinys buvo cituotas prof. J. Mead darbuose (Harvard School of Public Health). Dr. R. J. Dainauskas specializuosis patologijos srityje. Jis yra aktyvus ir lietuvių skautų organizacijoje, į kurią įstojo 1945 m. Vėliau tapo Skautu Vyčiu ir 1957 m. Korp! Vytis senioru. Tais pat metais jis buvo išrinktas į Korp! Vytis Chicagos skyriaus valdybą. Kartu buvo ir akademikų skautų žurnalo Mūsų Vytis redakcijoje.

Dr. R. J. Dainauskas yra sukūręs akademišką lietuvišką šeimą. 1958 m. vedė Jūratę Elvikytę, kuri dabar yra Filisterių Skautų Sąjungos C. V. izdininkė. Rimvydo tėvelis Jonas Dainauskas buvo Lietuvoje įsisteigusios akademikų skautų organizacijos pirmuoju filisterių pirmininku.

Sveikiname mūsų naująjį daktarą ir linkime jam darbščios, pasėkmingos ateities savoje profesijoje ir tolimesnio bendradarbiavimo skautų organizacijoje. (vš)

• Romualdas J. Misiūnas, Elžbietos ir Vlado sūnus, šiais metais baigė De La Salle Institutą ir įstojo į Loyolos Universitetą. Baigdamas Institutą gavo auksinį raktą ir auksinį medalį. Aukšinį raktą gavo už labai gerą mokimąsi, nes per keturius metus mokėsi labai gerai su garbės pažymiais. Aukšinį medalį gavo už stropumą-punktualumą, nes per visus keturius metus nepavėlavo nė karto ir nepraleido nė vienos mokslo dienos. Už tokį gerą moki-

masį, Instituto vadovybės rekomenduotas, Romualdas yra priimtas į Tarptautinę Garbės Organizaciją nariu ir gavo pažymėjimą. Pažymėtina, kad Institutas šiais mokslo metais Romualdai leido kartu mokytis chemijos Chicagos Universitete. Jis chemijos semestrą baigė su pažymiu gerai. Be to dar Romualdas šiais mokslo metais baigė Chicagos Aukšt. Lituanistikos mokyklą. Be visų šių paminėtų darbų dar jis surasdavo laiko prisidėti Institutei leisti moksleiviams laikraštėlį ir būti to laikraštėlio fotografu. Aukštajam moksliui toliau tęsti jis gavo ir Loyolos Universiteto ir iš Illinois State keturiems metams stipendijas. Linkėtina Romualdai ir toliau gero pasisekimo moksle.

• Jurgis Juškaitis, 21 metų, gyvenantis Berwyn Illinois, baigė Illinois Universitetą Urbanoje ir birželio 16 d. gavo bakalauro laipsnį komercijoje. Jis priklausė Lietuvių Studentų Sąjungai. Pradėjo dirbti Packaging Corporation of America Rittman, Ohio.

BOSTON

• Kongreso biblioteka užsisakė "Laisvės kovų dainas" per Bostono Lietuvos Neprikl. Fondo atstovybę — Bostone šią knygą galima gauti tik per šią atstovybę. Tai jautriausiai atsispindi partizanų kovų dvasia. Kiekvienas patriotas ją privalo turėti savo bibliotekoje. Knygą platina Romas Jasiūnas, 253 Gold St. So. Boston, Mass., tel. AN 9-1676 ir Justino Vaičiūčio vadovaujamoji sūninių įstaiga.

• Prez. Antano Smetonos monografiją Bostone užsisakė š. m. birželio 17 d. šie asmenys: Aleksas Griauzdė, Antanas Vilėniškis, Vytautas Izickas, Kazys Balta, Eugenijus Manomaitis, Jonas Mikalauskas, Juozas Dačys.

TAI BENT IŠKILMĖS!

Liepos mėn. 1 dieną Bostono jūrų skautai pasirodė savo pilname pajėgume.

Atidarytas Nemuno Uostas, saloje tėvų įrengta ir atidaryta puiki stovyklavietė, pakrikštyti laivai ir tt.

Svečių minia jautriai stebėjo visas iškilmes, kurias pravedė Nemuno Uosto Globėjų Direkcija ir jūrų skautai.

Net Uosto kaimynai-amerikiečiai susijaudinę pasakoja savo pergyventus įspūdžius. O vietinės parapijos klebonas (amerikietis) viešai per pamokslą, rodydamas į gražiai išsirikiavusius su savo

Iš Washingtono į Los Angeles atostogų atskridę Krivickai tarp losangeliečių. Iš kairės: Gr. Gustaitytė-Krivickienė, Alg. Gustaitis, I. Raulinaitienė su sūnumi Raimundu, Jul. Raulinaitis su dukra Jūrate, Rūta Penkiūnienė, Vyt. Penkiūnas su dukra Daina ir dr. D. Krivickas.

L. Kančausko nuotrauka

Los Angeles lietuvių Dailiųjų Menų Klubas birželio 23 d. pradėjo septintuosius gyvavimo metus. Ta proga buvo suruoštas po būvis, kurio stalą puošė suakutvinis pyragas su inicialais DMK (Dailiųjų Menų Klubas). Susirinkimui pirmininkavo prof. E. Tumienė. Naujuoju klubo pirmininku išrinktas Bronys Raila, Metraštininku perrinktas septintiems metams Alg. Gustaitis.

L. Kančausko nuotrauka

LOS ANGELES

LOS ANGELES LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

Birželio 20 d. valdžios įstaigose buvo inkorporuota ir išduoti reikiami leidimai "Lithuanian Credit Union" Los Angeles. Ši lietuviška kredito įmonė šiomis dienomis pradeda savo operacijas.

Los Angeles Lietuvių Kredito Kooperatyvo tikslas patarnauti visiems Los

dybinė sukaktį. Jūrų skautų vadovai V. Jurgėla ir K. Gruzdas su žmonomis išvyko atostogų į P. Anadijį ir E. Bajerčių šeimas.

PRAŠO REMTI REZOLIUCIJAS

J. Kapočiaus vasarvietėje Cape Cod'e, vadinamoj Osterville Manor, Inc., vasarą lietuvių visuomenininkai ir kultūrininkai, patyrę apie dr. P. Grigaičio pastangas trukdyti Lietuvai palankių rezoliucijų priėmimą Atstovų Rūmuose, parašė laišką garbin-gajam kongresmanui Wm. T. Murphy, prašydami jį rezoliucijas remti. Ištikro, dr. P. Grigaičio veikla "visų" lietuvių vardu čia sukėlė ne tik nustebimą, bet ir pasipiktinimą.

VIRŠUJE: Jauno dailininko Kęstučio Zapkaus paroda Chicagoje praėjo su pasisekimu. Į dailininką atkreipė dėmesį ir amerikiečių spaudos (Daily News) kritikas Franz Schulze, kuris Zapkų rikiuoja į pirmiausių jaunųjų dailininkų Amerikoje tarpą ir parodą vadina geriausią pereinamųjų metų bėgyje. Parodą rengė Akademinis Skautų Sąjūdis, kurios nariu yra jaunasis dailininkas, Jaunimo Centre. Nuotraukoje dail. A. Kurauskas (kairėje) per parodos atidarymą su pažindina svečius su Kęstučio Zapkaus kūryba. Tarp svečių matyti: kun. Vaišnys, dail. Varnas ir ponis, Paviličius, dr. St. Biežis ir kiti.

V. Noreikos nuotrauka

Angeles ir jo apylinkių lietuviams taupymo ir skolinimo operacijomis.

Čia kiekvienas kooperatyvo narys, kaip ir kiekvienoje kitoje taupymo ir skolinimo įmonėje, galės laikyti savo santaupą ir gauti paskolas prieinamaisiomis sąlygomis.

Visi narių indėliai ir įmonės kapitalas yra apdrausti nuo visų galimų nelaimingų atsitikimų. Asmenys, kurie dirbs prie operacijų taip pat apdrausti visai kredito įmonės aktyvų sumai. Duodamos paskolos apdraustų iki \$10,000 sumai kiekvienam asmeniui.

Kiekvienas kooperatyvo narys laiką savo santaupą šioje įmonėje gauna nemokamai gyvybės draudimą prilygstantį santaupų sumai iki 2000 dolerių.

Kooperatyvo valdomieji organai: valdyba — pirm. A. Kiršonis, vicepirm. — Dr. P. Pamataitis, izdininkas — V. Bacevičius, izdininko pavaduotojas ir reikalų vedėjas — B. Gediminas, sekretorius — F. Masaitis; kredito komitetas — pirm. A. Valavičius, nariai V. Varnas ir P. Skirmantas; kontrolės komitetas — pirm. J. Petkus, nariai A. Mažeika ir V. Paziūra.

Kooperatyvo rastinė — Los Angeles Lietuvių Tautiniai Namai, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles 39. Darbo valandos, tuo tarpu, šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 12 val.

Los Angeles Lietuvių Kredito Kooperatyvui linkime suburti vietos lietuvių į gausią kooperatininkų šeimą. (ph)

TORONTO

• Emilija Jurkevičienė, LNT Moterų Būrelio pirmininkė, atostogas leidžia Ostervilleje Cape Cod, Mas..

• Skautų bendra stovykla A. Augustinavičiaus pušyne prie Delhi, Ont. prasidės liepos 28 d. ir tęsis iki rugpiučio 12 d. Norintieji stovykloje dalyvauti registruojasi pas savo vadovus iki liepos 23 d.

• V. Jokūbaitis, aktyvus LAS veikėjas, liepos 7 d. prisikėlimo parapijos bažnyčioje susituokė su Skotijoje gimusia M. Baršauskaitė. Šiai naujai lietuviškai šeimai jų vienminčiai, draugai ir draugės linki, kad jų gyvenimas būtų ilgas, gražus ir palaimingas.

Mieļam sponsorui PRANUI NARVYDUI ir sūnūms VYTAUTUI ir ALGIUI, mylimai žmonai ir motinai

A. A.

ONAI NARVYDIENEI

mirus, giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Jonas Balbatas

DIRVA METAMS
TIK \$10.00